

MyPlanet

MAGAZINE

HAWAII ÖVERRASKAR
Amerikansk kultur och orörd natur

POOR KNIGHTS ISLANDS
Dykning i världsklass i Nya Zeeland

VÄSTRA KANADA I HUSBIL
En perfekt familjesemester

AUSTRALIENS RÖDA HJÄRTA
Toppen av naturupplevelser

MyPlanet

Utgivare

**World Association of MyPlanet
Friendship Societies**

ISSN 1902-2786 – MyPlanet Magazine (svensk)
Nr 4 (Dec 06) / nr 1 (Feb 07)
Upplaga: 32 000 exemplar.

Ansvarig utgivare
Frans Erve

Redaktion
Charlotte Nolsøe Gøttler
Else Kirstine Knudsen

De i artiklarna framförda synpunkterna är
författarnas egna och delas inte nödvändigtvis
av Vänkskapsföreningen.
Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och
förkorta artiklar och insända bidrag. Kopiering med
tydlig källangivelse är tillåten.

Layout
Viva Communication

Tryck
Lassen Offset A/S, 2670 Greve

Kontakta oss
MyPlanet Sweden
Norrbäckagatan 47 B
113 41 Stockholm
Tel. 08-442 98 80
sto@myplanet.com

MyPlanet Sweden
Kastellgatan 17
413 07 Göteborg
Tel. 031-774 00 75
got@myplanet.com

www.myplanet.se

Innehåll

- 4 Presentation av ny hemsida
- 6 Dykning vid Poor Knights Islands
- 10 Storstadssemester i Kanada
- 14 Great Ocean Road
- 16 Ishockey religion i Nordamerika
- 19 The Ghan - i kamelernas spår
- 22 Northern Territory
- 23 South Australia
- 24 Cooktown
- 28 I husbil i västra Kanada
- 32 Röd eller grön chile?
- 35 Penguin Island
- 38 Familjeupplevelser på Hawaii
- 41 Timm & Katrine: Resebrev från Kanada
- 44 Duane Hanson-utställning på Arken
- 46 Medlemserbjudande
- 48 Maoridrottningen

Styrelser

AUSTRALIAN NEW ZEALAND FRIENDSHIP SOCIETY OF SWEDEN

Ordförande
Nicole Williams • Sulitelmavägen 37
167 35 Bromma
Tel. 070-471 5192

Kassör
Lena Bäcker
Rosenborgsallén 3
652 30 Karlstad
Tel. 054-186 344

Vice ordförande
Peter Hagström
Hultgatan 4
343 36 Älmhult
Tel. 0476-14926

Sekreterare
Åsa Eklund
Föreningsvägen 24
132 37 Saltsjö-Boo
Tel. 08-747 9200

Ledamot (webbansvarig)
Lars Wallin
Asplundsgatan 31

451 61 Uddevalla
Tel. 0522-331 38

Suppleant
Erwin Apitzsch
Nordmannavägen 4
224 75 Lund
Tel. 046-144 865

CANADIAN AMERICAN FRIENDSHIP SOCIETY OF SWEDEN

Ordförande
Axel Sandahl
Flintslagarevägen 14
311 38 Falkenberg
Tel. 0346-12537

Vice ordförande
Göran Wallén
Borgarevägen 7
226 47 Lund
Tel. 046-2116051

Kassör
Roger Hallman
Nedre Åkarvägen 76 C, 5tr
802 51 Gävle
Tel. 026-653521

Sekreterare
Margaretha Ek
Ängsgatan 1
564 32 Bankeryd
Tel. 036-378040

Suppleant
Peter Leyden
Rådmansgatan 1 A, 5 v.
211 46 Malmö
Tel. 040-974167

Foto på framsidan:
Kings Canyon, Northern Territory.
Foto: Adventure Tours, Australia

MyPlanet
- don't be a stranger

Kallelse till årsmöten

Canadian American Friendship Society of Sweden kallar till årsmöte

Datum: Lördagen den 14 april 2007
Tid: 13.00
Lokal: Hotel Rica, Malmö

Förutom själva årsmötet kommer någon i styrelsen att presentera ett reportage från resor i Nordamerika.

Australian New Zealand Friendship Society of Sweden kallar till årsmöte

Datum: Lördagen den 28 april 2007
Tid: 11.00
Lokal: Inte klart ännu.

Vi hänvisar till hemsidan för utförlig dagordning och program som finns tillgängligt senast 14 dagar före aktuellt årsmöte - se www.myplanet.se

Motioner och övriga frågor som medlemmar önskar ska behandlas på årsmötet ska enligt stadgarna vara styrelsen tillhanda senast en månad före ordinarie årsmöte.

För att rösta på årsmötet måste du visa upp ditt medlemskort.

Välkomna!

PS.

Vi ber våra medlemmar e-posta information om vilket årsmöte man vill delta i. När vi får din e-postadress kan vi sedan snabbt skicka ut mer detaljerad information om årsmötet.

Nya tider!

Det är otroligt positivt att fler och fler reser till "våra" destinationer Australien, Nya Zeeland, Kanada och USA, och vår målsättning för 2007 är att en större del av dessa resenärer ska välja att resa med MyPlanet och därmed bli medlemmar i våra föreningar.

Kraven på Vänskapsföreningarna i dag ser annorlunda ut än när föreningarna en gång bildades. Under det kommande året vill vi fokusera på interna förändringar i föreningarna samt i vår kommunikation, så att vi blir väl rustade för att tillgodose medlemmarnas önskemål.

Vår nya föreningsprofil ska signalera dynamik, framåtanda och en önskan om att ligga i framkant när det gäller kunskaper om våra fyra destinationer. Vår kommunikation med er via Internet måste stärkas om vi inte ska bli fränkörda. Utvecklingen av resebeteendet i Skandinavien är lovande, och Vänskapsföreningarna har en stor potential som ska utnyttjas betydligt bättre.

I första omgången har vi med detta nummer av MyPlanet Magazine valt att utöka omfånget av information till våra medlemmar eftersom vi har slagit ihop tidningarna från de två Vänskapsföreningarna till en gemensam tidning. Självklart ligger det även ekonomiska skäl bakom detta beslut, eftersom kostnaderna för produktion och utskick i samband med utgivningen av en tidning är astronomiska.

Sett utifrån hur många som använder Internet i sin vardag, är det naturligt att utveckla vår hemsida samt den information som man kan hitta där. En av våra starka sidor är vår unika expertis kring destinationsländerna samt vår stora gemenskap av likasinnade. Vi saknar dock en plattform där vi och alla våra medlemmar kan samlas och utväxla dessa erfarenheter. Därför lanserar vi under våren en hemsida för våra medlemmar. Den ska bli vår marknadsplats – där vi kan lära av varandras erfarenheter, se bilder, blogga, chatta och mycket annat!

Vårens årsmöten (se plats och datum här på sidan) ska ta ställning till grundläggande förändringar och/eller anpassningar av Vänskapsföreningarnas framtida organisation och verksamhet, och det är därför viktigt för mig och styrelsen att ni som medlemmar närvarar vid årsmötet.

Frans Erve

Ordförande i World Association of MyPlanet Friendship Societies

Gå in på www.myplanet.com

Välj destination.

Katalog

En nyhet är att man kan läsa alla våra kataloger online. Sitter du hemma en söndagskväll och gärna vill se vad MyPlanet kan erbjuda, kan du – förutom att läsa på vår hemsida – också gå in och ladda ner våra kataloger. Eller bara några sidor. Välj bara de sidor som du är intresserad av.

Toppmeny

Här döljer sig allmän information om till exempel bagageregler, MyPlanets allmänna villkor, information om visum samt information om MyPlanet samt hur du kommer i kontakt med oss och våra duktiga resekonsulenter.

Nyhetsbrev

Anmäl dig till MyPlanets nyhetsbrev här. Vi skickar ut nyhetsbrev ungefär var 14:e dag med aktuella erbjudanden, arrangemang, tävlingar, nyheter och artiklar om våra destinationer.

Event

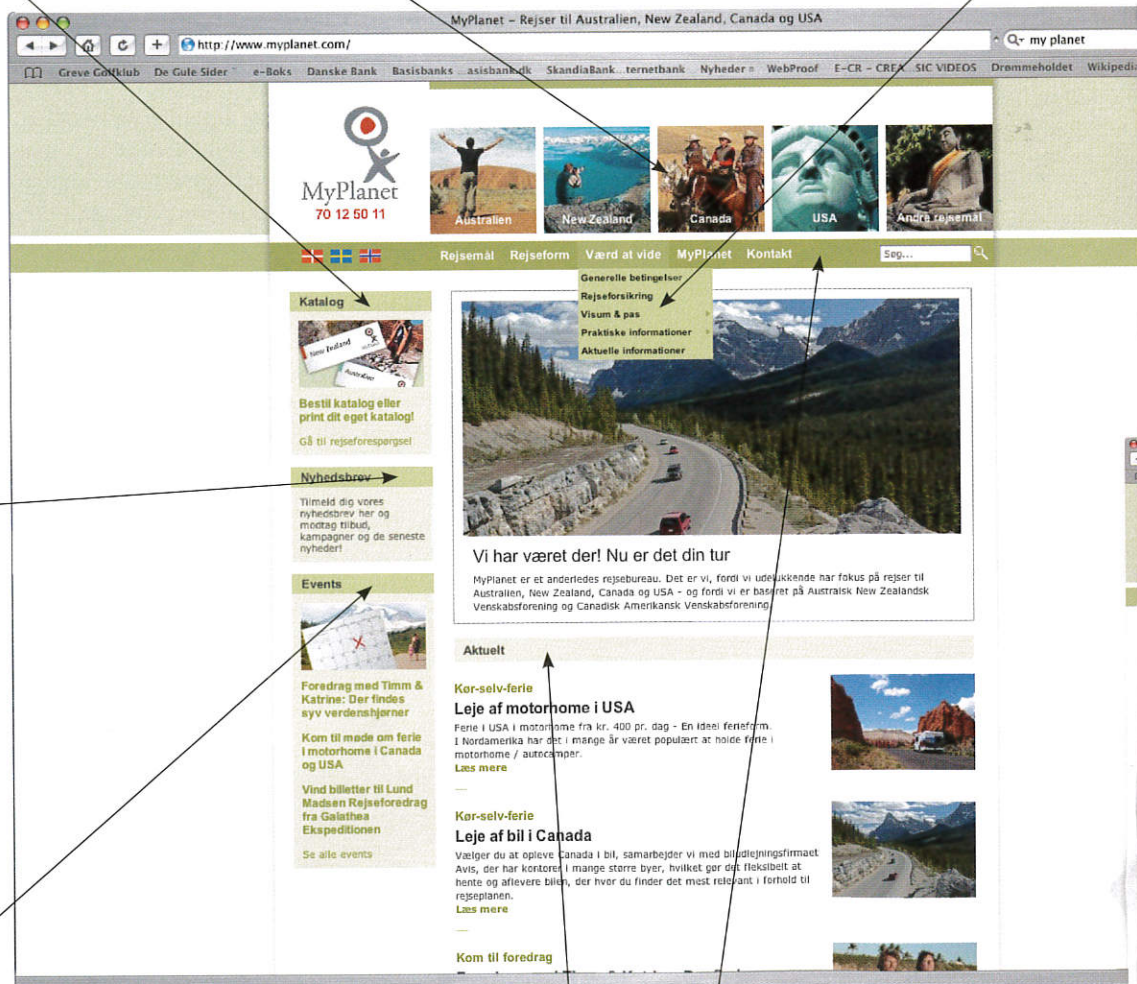
Här hittar du alltid uppdaterad information om föredrag, mässor och andra arrangemang.

Aktuellt

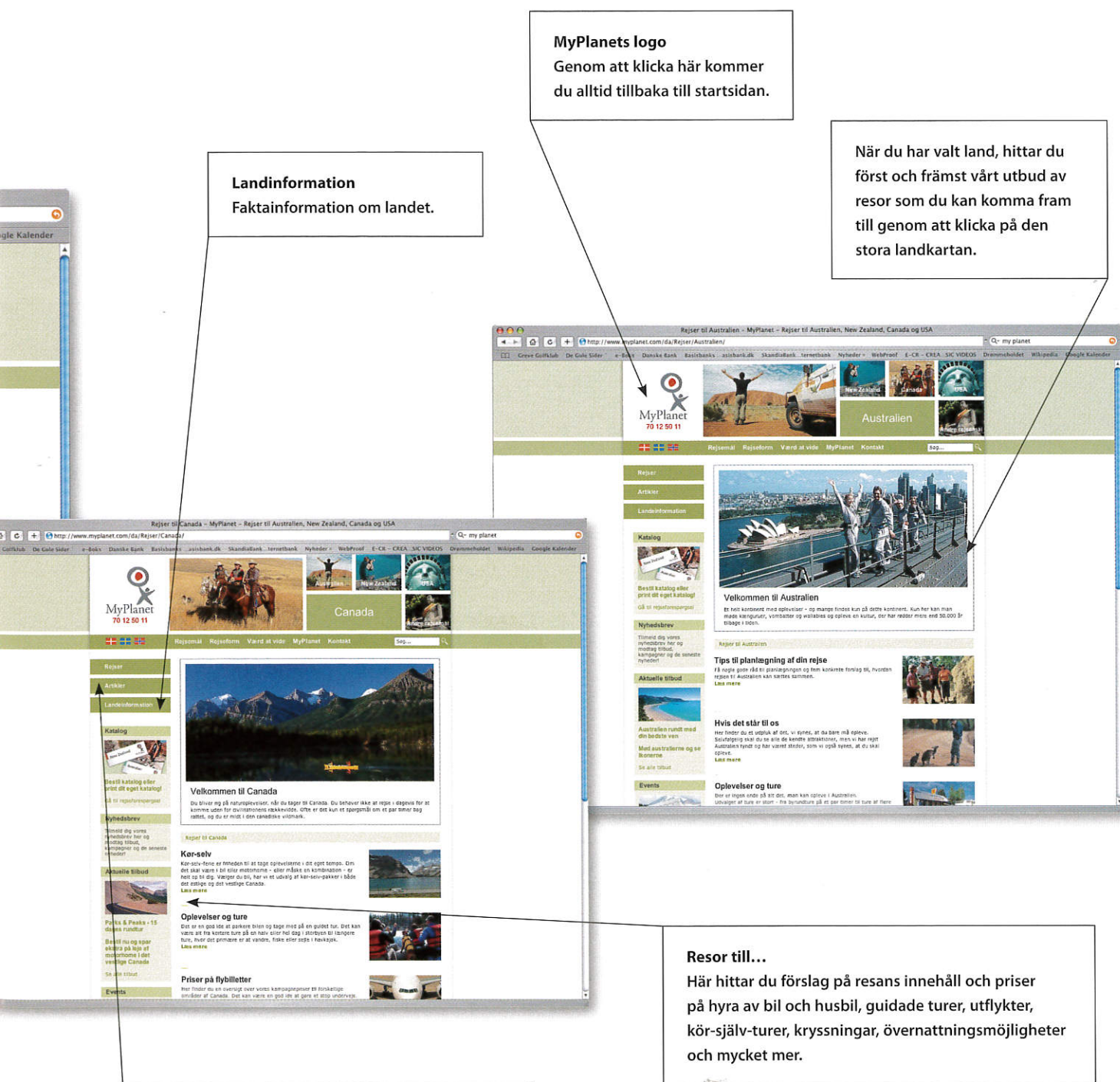
Här hittar du aktuella nyheter från MyPlanet. Till exempel bra erbjudanden, information om kampanjer och arrangemang samt de senaste nyheterna.

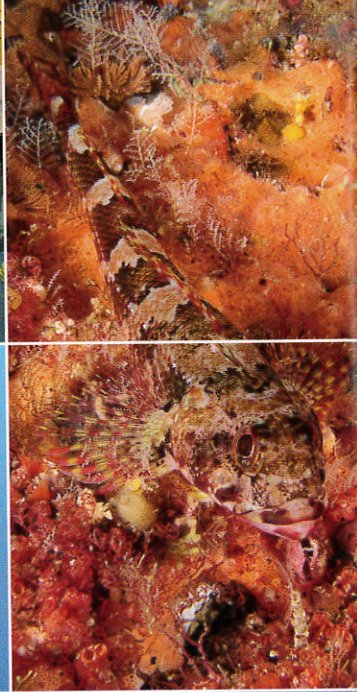
MyPlanet Shop

Här kan du köpa guideböcker, kartor, atlas osv. till alla våra destinationer. Vi säljer också medlemskap till nya medlemmar.

MyPlanet har fått en ny hemsida där du bland annat med hjälp av klickbara kartor kan hitta ett stort urval av de möjligheter som MyPlanet erbjuder när det gäller hyra av bil eller husbil, guidade turer, utflykter, kör-självturer, kryssningar, övernattningsmöjligheter med mera. Dessutom kan man under varje land hitta information och artiklar som går mer på djupet avseende det aktuella landets kultur och samhällsförhållanden.

Poor Knights Islands

Med varmare och klarare vatten än någon annanstans på Nya Zeeland är Poor Knights Islands en dykares dröm. TEXT & FOTO: HANS SPICAR, WWW.RESOCHDYK.NU

Den 25:e november 1769 passerade Kapten James Cook öarna Poor Knights Islands. Ovanligt nog uppgav han inte varför han valde det namnet. Man tror det kommer från den då populära rätten fattiga riddare. De rött blommande träden påminde kanske om sylten han hade på sina fattiga riddare när han passerade öarna. Kanske kom han också att tänka på en död riddares kista när han såg öarnas siluett.

Poor Knights Islands består av två större och ett tiotal mindre öar. Ögruppen ligger 24 km utanför kusten på nordöstra Nya Zeeland. Öarna är de hårt eroderade resterna av kärnan av en tio miljoner år gammal vulkan. När vulkanen var som störst hade den en diameter på 25 km och var 1000 meter hög. Öarna har varit separerade från land de senaste 18 000 åren. Detta har isolerat dem från de djur och växter som introducerats av människan på fastlandet. På öarna finns många arter kvar som utrotats på annat håll. Öarna ger därför en bild av hur Nya Zeeland såg ut innan människan anlände. Här finns många arter ödlor, Giant Weta (en stor gräshoppsliknande insekt), Giant Centipede (tusenfoting) och den levande dinosaurien Tuatara. Den kan bli upp till 300 år gammal så det är fullt möjligt att en av de nu levande ödlorna såg

kapten Cook segla förbi. Också många fåglar har hittat en säker plats att leva på.

Komplex undervattenslandskap

Öarnas vulkaniska ursprung har skapat en mängd branta klippväggar, grottor, valvbågar och tunnlar. Landskapet är lika dramatiskt under ytan som ovanför. Det komplexa undervattenslandskapet skapar en unik miljö för många olika arter. Öarnas läge nära kontinentalsockeln medför att näringsrikt vatten sköljs upp mot dem. Detta ger en rik och kontinuerlig näringskälla för filtrerande djur som i sin tur ger näring åt en mängd fiskar. Från Coral Sea sveper en varm ström ned utefter Nya Zeelands östkust. Den når inte land men omger på sommaren Poor Knights Islands. Strömmen ger ett varmare och klarare vatten än någon annanstans på Nya Zeeland och för också med sig en del tropiska arter. Man kan få se sköldpadda, stingrocka, tryckarfisk och drakfisk. Några få tropiska arter har anpassat sig och övervintrar vid öarna. Vattentemperaturen varierar mellan 15° på vintern (juli-augusti) och 22° på sommaren (december-februari). Sikten varierar mellan 15 och 40 meter men kan gå ned till 5-10 meter under algblomningen på våren (september till november). I några av grotterna kan upp till 60 meters sikt upple-

vas. Poor Knights Islands erbjuder alltid bra dykning; men bästa tiden är februari-mars och på vintern.

Skyddat område

Sedan 1981 är öarna och det omgivande vattnet ett naturreservat. Det råder totalt landstignings- och fiskeförbud. Ingenting får tillföras eller tas bort från området. Fisk får inte matas då man är mån om deras naturliga beteende. 1998 infördes under protest från många kommersiella fiskare totalt fiskeförbud 800 meter från öarna. Fiskestoppet har visat sig vara mycket lyckat. Öarna är en lekplats för många arter och gör att fisket i ett stort område på nordöstkusten är mycket rikare än tidigare.

När man dyker känns det som om fisken vet om att de är skyddade. De är inte rädda och en del fisk skulle till och med gå att fånga med handerna. Det rika livet i havet och de

skyddade öarna har också gjort att öarna återfått ett rikt fågelliv. Fågellarten Bullers shearwater häckar bara på öarna och har ökat från några få tusen till över två miljoner sedan naturreservatet skapades. Fåglarna bygger sina bon i den vulkaniska jorden och bohålan delas ofta med en Tuatara som försvarar äggen medan fåglarna är till havs. Märkligt nog äter de gärna ägg men inte de i den egna bohålan.

Helig för maorierna

En anledning till att öarna skyddats är att de ägs av en lokal stam maorier och att de är tapu (helig mark). Fram till 1820 levde Ngatitoki-stammen permanent på den södra huvudön Aorangi. Hövdingen och

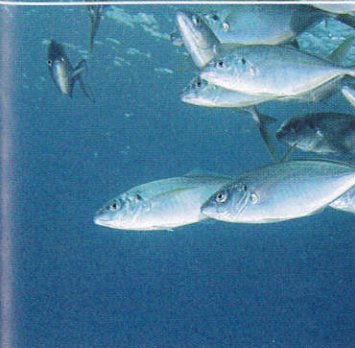
alla vapenföra män reste över till fastlandet för att hjälpa en annan stam i en konflikt. Öarna var helt oskyddade och detta utnyttjade Hikutu-stammen vars ledare hade en gammal olöst konflikt med Ngatitoki. Öarna anfalls efter skymningen och de flesta invånarna dödades. En del hoppade hellre från de höga klipporna mot en säker död i vattnet än att tas tillfånga. Därför är även vattnet runt öarna tapu. När hövdingen och krigarna återvände från fastlandet möttes de av en fasansfull syn. Endast några få människor hade överlevt. Resterna av stammen flyttade till fastlandet och hövdingen beslöt att göra öarna heliga. Öarna förvaltas nu av Ngatiwai-stammen, som tidigare säsongvis levde på

den norra ön, i samarbete med den nyzeeländska staten.

Dykarmekka

Det första dykcentret vi hittade vid en sökning på Internet var Dive! Tutukaka. Deras hemsida var mycket informativ och gav ett bra intryck. Då vi ämnade fotografera under vattnet ville vi inte dyka i en grupp med en divemaster. Vi fick omgående svar via e-post att det inte var några som helst problem. De placerade oss helt enkelt på en båt med erfarna dykare. I Whangarei hoppade vi av Kiwi Experience-bussen som vi rest runt hela Nya Zeeland med. Där hämtades vi av matarbussen som samtliga dykcenter i Tutukaka använder. Vi bunkrade upp med mat för en vecka och valde att bo på Holiday Park i Tutukaka. Här fanns allt från tältplats till stuga med eget kök. För 50 NZ \$ per natt fick vi plats i ett fint tvåbäddssrum med tillgång till gemensamt kök. Det finns även hotell och många andra möjligheter att bo och äta i Tutukaka men vi valde att lägga pengarna på det viktiga – dykningen.

Dive! Tutukaka visade sig vara det största dykcentret inte bara i Tutukaka utan på hela

Nya Zeeland. Vi checkades in klockan 8, fyllde i ett formulär med namn, dykutbildning och erfarenhet och betalade. Sedan packade personalen passande utrustning i en väska som märktes med namn och båt. Vi behövde inte bära mer än våra badbyxor och matsäck. På båten fick vi en säkerhetsgenomgång innan vi lämnade hamnen för den runt 60 minuter långa resan till öarna. Innan vi gjorde i ordning dykutrustningen berättade skepparen Lou om öarnas historia och biologi samt gav en noggrann genomgång av dykplatsen.

Imponerande grotta

De första två dyken vid Landing Pinnacle och Trevis Rock gjorde oss lite besvikna. Hade vi hoppats för mycket av platsen som Jacques Cousteau tyckte var en av världens tio bästa dykplatser och andra kallade världens bästa subtropiska dykning? Vi hade 15 till 18 meters sikt och tvingades på grund av dyningarna efter en storm att dyka på den skyddade och skuggade västsidan. Men vid en närmare titt var dessa dykplatser fantastiska. Här fanns skogar av kelp, stora fiskstim, stingrockor, muränor, skorpionfisk och en del tropiska arter. En av de andra dykarna berättade att så här kan det vara på Poor Knights Islands. Ena dagen sveper East Auckland strömmen runt öarna och ger 40 meters sikt. Nästa dag får man nöja sig med 15 meters sikt.

Dagens resa till öarna avslutades med att vi åkte in i Rikoriko Cave som med sina 130 x 80 meter är världens största havsgrotta. Vattnet är 26 meter djupt och över ytan är det 35 meter till grottans tak. Under andra

Dyka eller snorkla?

Vill du dyka utanför Poor Knights Islands kan du boka dykutflykten hos MyPlanet. En heldagstur med två dyk och inkl. all utrustning kostar från 1 085 kr.

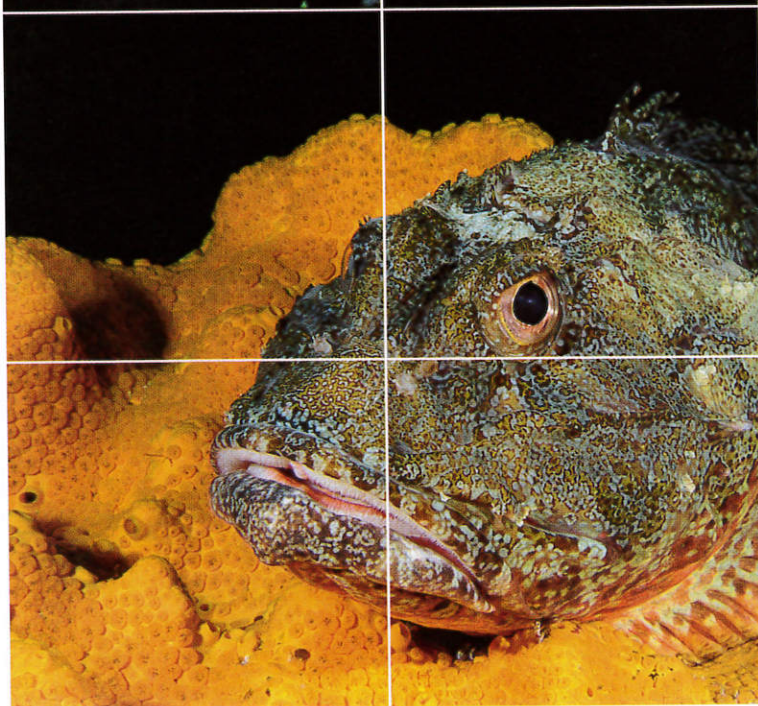
Vill du snorkla kan du välja en heldagstur. Då får du snorkla tillsammans med en lokal guide och får dessutom en tur runt på öarna. Från 630 kr.

För mer information, ring 08-442 9880 / 031-774 0075.

världskriget gömde sig en tid en japansk ubåt i grottan. Ekot inne i grottan var fantastiskt. Här har den berömda nyzeeländska operasångerskan Kiri Te Kanawa sjungit och Neil Finn från Crowded House hållit konsert.

Förväntningar infrias

De följande dagarna levde öarna upp till sitt rykte. På vägen ut till öarna fick vi se både delfiner och valar. Vi gjorde två dyk i Rikoriko Cave och det första ägnade vi oss nästan helt åt grottans mynning. Här nästan snubbade vi över muränor och skorpionfisk. Andra dyket i grottan höll vi oss grundare och lyckades simma hela vägen in. Här var sikten närmare 40 meter och ljuset från mynningen svagt. Vi var glada att vi släpat med oss våra dyklampor till andra sidan jorden. På en liten

klippa långt in i grottan hittade vi över 20 nakensnäckor i färd med att para sig.

Följande dyk skedde i en valvbåge på den norra ön. Northen Arch är som många av grottorna och valvbågarna öppna uppåt vilket gör att även oerfarna dykare kan uppleva dem. Solljuset slog in från valvets baksida och omgav oss med ett magiskt blått ljus. Genom valvet strömmade näringsrikt vatten och stora fiskstim tog skydd i skuggan. Några mantor gled igenom tillsammans med oss. På andra sidan simmade vi i kelpskog innan vi fick kämpa oss mot strömmen genom valvet tillbaka till båten.

Näst sista dykdagen låg havet nästan blankt och ibland tittade solen genom molnen. Craig, vår skeppare för dagen, kunde därför ta oss till de små klippöarna söder om Poor Knights Islands. Vid High Peak Rocks ankrade

båten så nära klippan att vi kunde se de häckande fåglarna. Nu hade vi redan gjort sex dyk vid öarna och fick därför hoppa över genomgången om öarna. Vi kom i vattnet 15 minuter före de andra med stålflaskor top-pade till 230 bar. Vattnet var 22° varmt och sikten mer än 25 meter när vi ensamma gled in i Tie Die Arch. Redan vid ytan möttes vi av stora stim av Trevally och Blue maomao. Omedelbart såg vi en skorpionfisk som låg på en orange svamp och bara bad om att fotograferas. Och snart anslöt en till. Dessa fiskar litar helt på sitt kamouflage och sina giftiga ryggtaggar. Om man rör sig lugnt kan man komma mycket nära. I valvbågen kryssade också stingrockor fram och tillbaka. Givetvis hittade vi också många muränor.

Magiska minuter

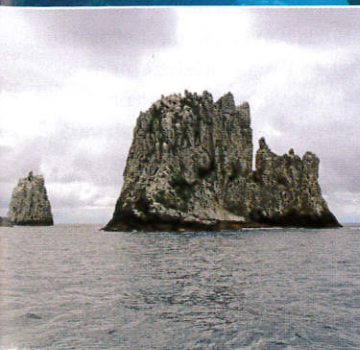
Det följande dyket skedde vid den lilla klippan Sugarloaf. Här hade vi inget försprång men kom ändå i vattnet långt före de andra dykarna. Vi följde enligt dykgenomgången klippväggen in i klyftan som kallas Stingray alley. I den som smalast bara 3 meter breda klyftan omringades vi snart av närmare 30 stingrockor. De var under oss, ovanför oss, passerade på bägge sidor och nästan krockade med oss. I upphetsningen över detta möte blev det tyvärr få bra bilder tagna. Vi

hade 10 magiska minuter för oss själva tillsammans med stingrockorna. När de andra dykarna kom drog sig de flesta stingrockor undan. Mot slutet av dyket fick vi också äntligen se crayfish som liknar hummer utan klor. Skorpionfisk och muränor brydde vi oss inte om. Att se dem var nu vardagsmat. Detta dyk överträffas inte av något vi upplevt tidigare!

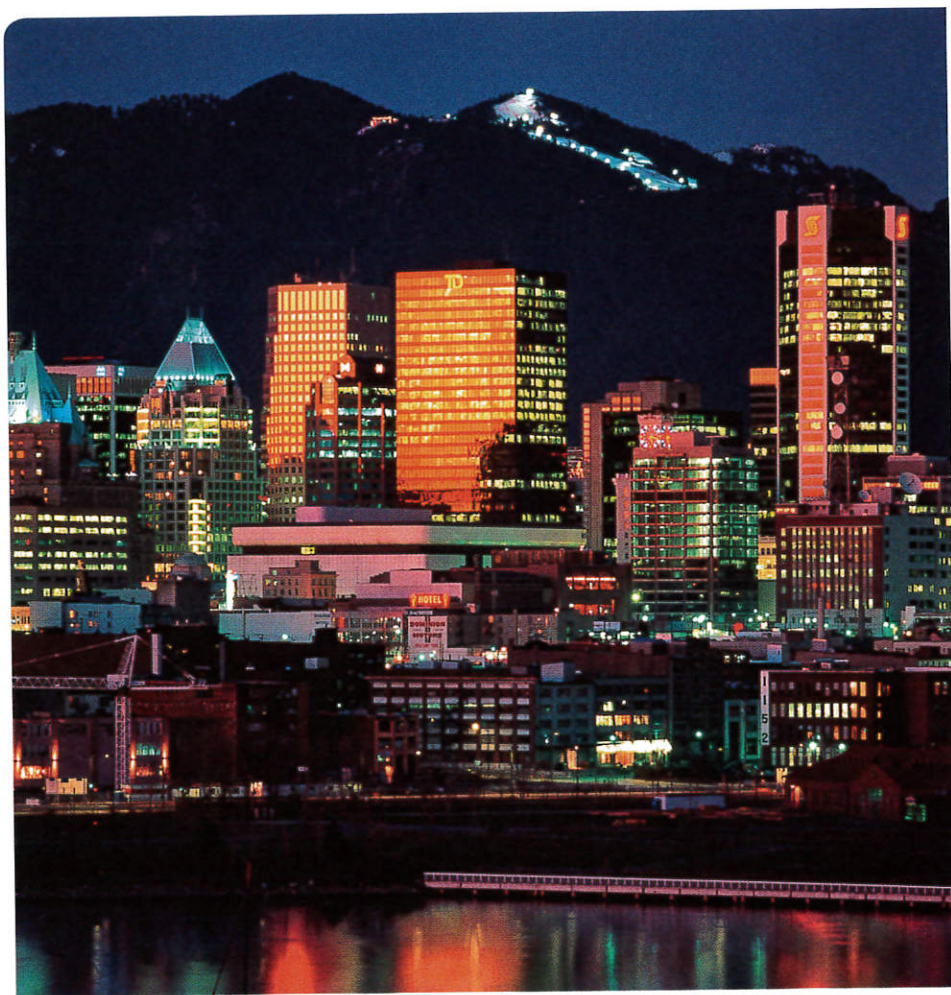
Dive! Tutukaka var inte bara ett stort dykcenter vid en bra dykplats. Vi har aldrig tidigare varit med om så väl organiserad dykning parat med ett genuint intresse och vänlighet. Dive! Tutukaka arbetar aktivt för att göra Poor Knights Islands till ett världsarv. Man valdes 2005 till bästa dykcenter bland 900 PADI dykcenter i Sydostasien och Oceanien och fick Qualmarks pris för bästa aktivitet att göra på Nya Zeeland. Man är också ett National Geographic dykcenter. Med fem båtar erbjuder man dykning för alla slags dykare vid Poor Knights Islands och guidad dykning vid de två vrak som ligger sänkta strax utanför Tutukaka. Hit återvänder vi gärna. ☺

INFO

"Diving & Snorkeling New Zealand"
från Lonely Planet. Köp den från MyPlanet.
www.diving.co.nz.
www.sugarloaf.co.nz.
www.newzealand.com.

STORSTADSSEMESTER I KANADA

VANCOUVER – en asiatisk skönhet

Inflygningen till Vancouver är spektakulär. Efter att ha passerat Klippiga bergen, flugit över backarna i Whistler Mountain där de alpina grenarna under nästa vinter-OS ska gå av stapeln, ser man plötsligt havet och en mängd gröna öar. Och sedan dyker den vita staden upp. Från flygplansfönstret ser det ut som om staden består av en mängd exakt lika höga höghus.

Vancouver har en naturlig skönhet. Ungefär som Rio de Janeiro och Sydney. Staden ligger på en halvö. Och den naturliga avgränsningen har gett stadens dess karakteristiska arkitektur. Med hav på alla kanter har den enda möjliga riktningen för att växa varit – uppåt. Stadens store son och författare till boken "Generation X", Douglas Coupland, har kallat Vancouver "City of Glass". Boken med samma namn är hans kärleksförklaring till Vancouver, och titeln

syftar just på stadens främsta särprägel: de många höghusen i glas.

Läget vid Stilla havet har gjort Vancouver till ett naturligt ställe att stanna på för immigranter från Asien. Staden har en stor Chinatown och har förmodligen den största koncentrationen av japanska matställen utanför Japan. Oavsett var du befinner dig kan du se hav och berg. Det gör det lätt att orientera sig. Och gör att du på sommaren aldrig befinner dig långt från närmaste strand eller badställe. Små minifärjor kör fram och tillbaka mellan parker och sevärdheter.

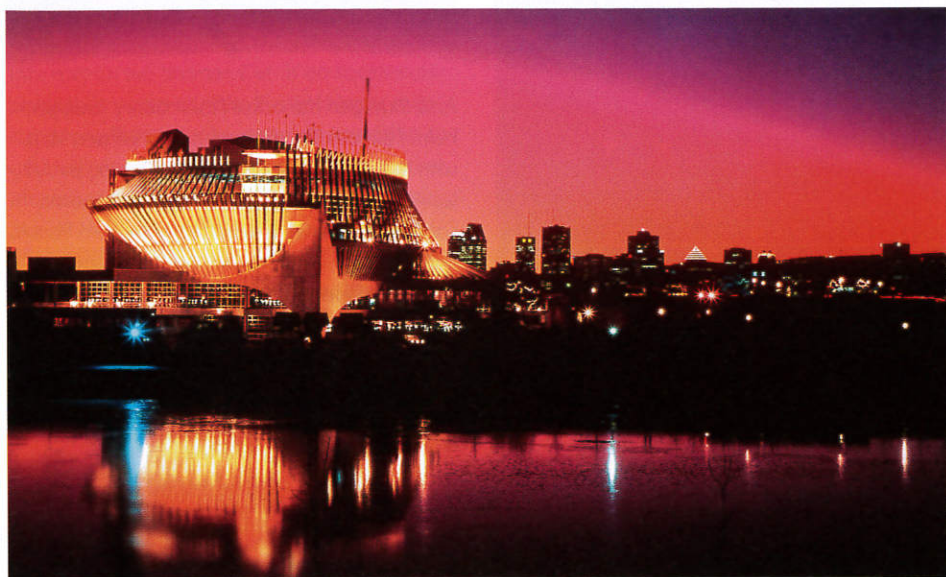
Stadens främsta attraktion är Stanley Park. Denna gigantiska stadspark, som är större än New Yorks Central Park, är stadens gröna hjärta. Här kan du hyra rullskridskor eller cykel, och besöka stadens akvarium där valarna har huvudrollen. Kanske möter du vilda djur som racoon och coyote på en av de många stigarna. De flesta människor kommer med stora picknickkorgar och grillar medhavt kött på de stora gemensamma grillarna. Men det finns också matställen med vacker utsikt över sjön.

En resa till Vancouver bör absolut inkludera några dagar på Vancouver Island. Den här fantastiska ön – lika stor som England – sträcker sig längs British Columbias västkust. Här finns massor att göra – allt från val- och björnsafari till kajakutflykter och sportfiske. Själva huvudstaden i British Columbia, Victoria, ligger på öns sydspets och är också värd ett besök. Victoria är en vacker hamnstad med brittisk småstadscharm. Klara dagar kan du härifrån se de storslagna Olympic Mountains som reser sig närmare 2 500 meter upp från den amerikanska sidan av gränsen.

Väl tillbaka i staden får vi en pratstund med Neil på Raincity Grill om de kanadensiska storstäderna. Själva har han just flyttat tillbaka till Vancouver efter en längre vistelse i Toronto och Montreal. Men det verkar inte som om han har kommit till ro. "Det är så det är att vara kanadensare – du går hela tiden runt och funderar på om du bor i rätt stad", är hans kommentar till sin egen rastlöshet och det faktum att alla städer är så lockande att bo i.

Kanada är framför allt känt för sin storslagna natur. Men landet har också flera fantastiska storstäder. Vi reste från väst till öst för att lära känna en kontinent där kontrasterna från en provins till en annan ofta är större än mellan många grannländer i Europa.

TEXT: INGUNN OCH NILS-ARE ØKLAND FOTO: TOURISM CANADA

Överst: Biosphere Montreal.
Under: Olympic Stadium.
Till vänster: Casino de Montreal.

MONTREAL – den franska juvelen

Montreal är världens tredje största fransk-språkiga stad – efter Paris och Kinshasa. Och det är den mest kompletta av de kanadensiska städerna, ja, kanske av alla städer i Nordamerika. Den har en gammal stadskärna med trånga kullerstengator och en koncentrerad höghusbebyggelse i centrum. Staden omgärdar ett 234 meter högt berg där montrealborna åker skidor på vintern och njuter av solen på sommaren. På Plateau Mont-Royal finns det så många caféer och barer att det är omöjligt att ha koll på alla – även om du bor där. The Village är den största gaystadsdelen i Kanada. Dessutom är staden som en dröm för alla cyklister: här finns miljals med cykelvägar, och framför allt är turen längs The Lachine Canal en upplevelse.

”Den här stan är helt trygg – ni kan gå vart som helst, när som helst”, var beskedet vi fick från vår vänliga, men bestämda hotellvärdinna. Montreal har sina belastade områden, och man kan få intryck av att staden har fler hem-

lösa än andra nordamerikanska städer. Men absolut, den upplevs som trygg. Staden har dessutom en lång tradition av fredlig samexistens mellan olika grupper. Italienare, ortodoxa judar och kineser är bara några av de grupper som har sina egna stora stadsdelar.

Montreal har inte haft lika stor framgång med sina höghus och moderna byggnader som Toronto. Men både Världsutställningen EXPO 1967 och sommar-OS 1976 har satt sina spår. Själva EXPO arrangerades på Ile Sainte Helene, en ö som ligger precis söder om stan. Vid sidan av denna byggde man den konstgjorda ön Ile Notre Dame. I dag ligger Biosphere – ett vattenmuseum – i det som en gång var USA:s paviljong. Den franska paviljongen från 1976 rymmer ett gigantiskt casino. På dessa öar ligger också stadens stora tivoli, en anlagd badstrand och stora parkanläggningar.

TORONTO – amerikansk storstadsdjungel

Vi flyger vidare till Toronto, en fyra timmars resa österut. Vi flyger över höga berg, nationalparker och ett ändlöst slättland. Toronto ligger på nordkusten av Lake Ontario som är sammanbunden med de stora amerikanska insjöarna. Staden har under de senaste 20 åren blivit Kanadas finansiella centrum.

Toronto är en obligatorisk destination för alla som är intresserade av modern arkitektur. CN Tower, som med sina 553 meter är världens högsta byggnad, skjuter upp ovanför alla andra hus och är ett säkert landmärke. Centralt i downtown ligger ett helt kvarter med byggnader ritade av

Mies Van der Rohe. Och futuristiska Toronto City Hall har ritats av finländaren Viljo Revell.

Arkitektoniska pärlor

Just nu håller staden på att få fler nya arkitektoniska attraktioner. Norman Foster har bidragit med en ny universitetsbyggnad. Kanadas första fullvärdiga operahus slog upp dörrarna hösten 2006. Den brutala utbyggnaden och ombyggnaden av Royal Ontario Museum har ritats av Daniel Libeskind (som är mannen bakom bl.a. det judiska museet i Berlin och Ground Zero i New York). Han står också bakom utvecklingen av Hummingbird Centre for the Performing

Arts. Slutligen har också Frank Gehry (Guggenheim i Bilbao) fått sätta sin prägel på den stad som han växte upp i. Hans bearbetning av Art Gallery of Ontario upprepar Bilbao-formerna som han har blivit så känd för.

Inte bunden av traditioner

För den som inte är intresserad av arkitektur, kan staden kanske verka kall. Toronto påminner om en opolerad utgåva av en amerikansk storstad – som New York före den stora uppreisningen på 1990-talet och de vansinniga fastighetspriserna. Men även Toronto genomgår en kraftig förändring. West End har blivit det främsta området för utelivet. Nya gallerier, restauranger och utställningar öppnar hela tiden. En gallerist vi möter kommenterar förändringarna så här: "Den viktigaste skillnaden mellan er européer och oss kanadensare, är att ni har en lång historia och därmed alltid kommer att vara lite konservativa. Vi har få traditioner och därmed större frihet att experimentera. Detta gäller allt från stadsplanering till restaurangkoncept". Susur Lee är ett bra exempel på den här attityden. I hjärtat av West End driver han Susur, som kanske är

NÄR DU SKA PLANERA DIN STORSTADSSEMESTER

I alla kanadensiska storstäder kan vi erbjuda centralt belägna hotell. Alla angivna priser gäller per person i dubbelrum.

VANCOUVER

Comfort Inn Downtown

är ett charmigt boutique style-hotell på Nelson Street i hjärtat av Vancouver, nära restauranger, teatrar och huvudgatan Robson Street.

Från 575 kr (1/6–15/10 2007)

VANCOUVER ISLAND

Royal Scot Suite Hotel

ligger i gröna omgivningar nära hamnområdet i Victoria. De rymliga rummen har fullt utrustat kök.

Från 650 kr (16/6–30/9 2007)

TORONTO

Days Hotel Toronto Downtown

ligger med huvudgatan Yonge Street alldeles

runt hörnet och på bara 10 minuters gångavstånd från shoppingcentret Eaton.

Från 465 kr (1/5–31/10 2007)

NIAGARA FALLS

Sheraton on the Falls

är det lyxigaste hotellet i staden Niagara Falls. Bor man här ska man förstås välja ett rum med "Falls View".

Från 735 (1/5-31/5 2007)

Kanadas bästa restaurang, och som har funnits med på Restaurant Magazines lista över världens 50 bästa restauranger.

När du behöver en paus från storstadssjungen, tar det inte mer än 15 minuter med båt innan du är på Toronto Islands. Här finns stränder av alla slag, ett idylliskt småhussamhälle och ett litet tivoli. En egen värld där du kan vandra på fridfulla stigar och beundra stadens skyline.

Vattenfall och vinupplevelser

Efter några dagar hämtade vi ut en bil och körde ner mot Niagara Falls. Själva resan tar inte mer än två timmar. Det är en spektakulär sevärdhet – oavsett vilka förväntningar man har. Men eftersom utbyggnaden runt fallet har gått helt överstyr, ger det inte särskilt mycket att stanna här. Då är det betydligt bättre att åka till Niagara-on-the-Lake, en idyllisk och efter kanadensiska mått gammal by vid Ontariosjöns södra strand. Niagara-on-the-Lake är också en bra utgångspunkt för att besöka Kanadas viktigaste vinområde. Kanada är mest

känt för sitt "icewine", ett sött dessertvin gjort på druvor som har suttit på vinrankorna i flera månader efter att de mognat, och som skördas när de har frusit till is. Det här är viner som är jättedyra att köpa i Skandinavien, men som man kan provsmaka och köpa till överkomliga priser på vingårdarna runt Niagara. Vingårdarna har fina vinprovsningsrum, och nästan samtliga är väl tillrättalagda för turister. Det är bara att köra runt på måfå.

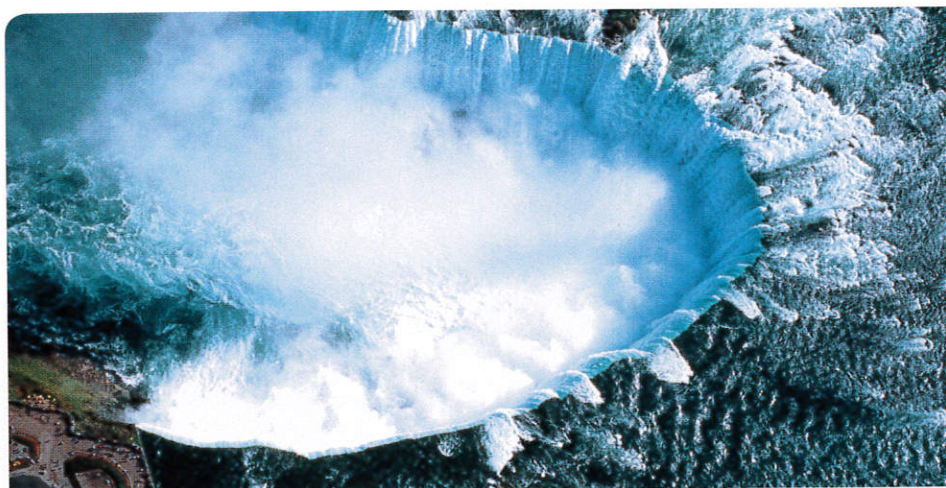
Avstickare till Quebec

Vår resa gick via insjöarna i Muskoka, Algonquin Provincial Park, huvudstaden Ottawa och bergsbyarna upp mot Mount Tremblant till Quebec, där vi lämnade bilen. Quebec måste vara världens mest europeiska stad utanför Europa. Denna vackra, UNESCO-skyddade fästningsstad är full av turister, trottoarcaféer och hästar som fraktar turisterna runt längs de trånga gatorna. Quebec är mycket mindre än Montreal och Toronto, och kan nästan bli för idyllisk. Men utanför fästningsmurarna blir även Quebec mer mångfasetterat – speciellt på kvällen. ☺

Många likhetstecken mellan Kanada och Australien

Reser man runt i Kanada upptäcker man snart hur mycket som landet har gemensamt med Australien. De är två av världens största länder och har en väldigt låg befolkningstäthet. De är två av världens mest urbaniserade länder. Bägge länderna var ursprungligen befolkade av urinvånare, koloniserades relativt sent och lyder i dag under den brittiska kronan. Men det som är allra mest påfallande är den fungerande mångfalden. Medan europeiska länder konsekvent betraktar invandringen som ett problem, ser Kanada och Australien på invandring som något positivt och berikande. De två unga nationerna verkar öppnare och mindre ängsliga än andra västländer i dag. Det är kanske också den viktigaste anledningen till att det är så bra att resa i dessa länder. Här är man nyfiken på främlingar och har ett gästvänligt och avspänt sätt. Det verkar helt enkelt som att de gillar att få besök.

MONTREAL

Hotel St Denis

är ett charmigt hotell som ligger i hjärtat av Montreals latinkvarter. Ett hotell som ger bra valuta för pengarna.

Från 410 kr (1/5–30/9 2007)

QUEBEC CITY

Auberge Saint Pierre

ligger på Rue St Pierre som är en av de äldsta gatorna i Quebec City, men även byggnaden är historisk.

Från 910 kr (1/5–31/10 2007)

MYPLANET-ERBJUDANDE

Bokar du minst tre övernattningsnätter i Vancouver, Montreal eller Toronto plus en sightseeingtur i aktuell stad får du Lonely Planets cityguide helt gratis.

Ring på tel. 08-442 9880 / 031-774 0075 för mer information om prisvärd övernattningsnätter i de kanadensiska storstäderna.

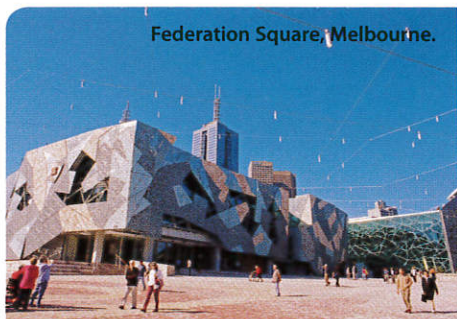
Restaurangguide

Ingunn och Nils-Are Økland har proväntat på en del restauranger i Vancouver, Montreal och Toronto. Läs deras omdömen på www.myplanet.se

Längs Australiens sydkyst

Sedan Great Ocean Road sydväst om Melbourne invigdes 1932 har den förbundet de små orterna mellan Anglesea och Warrnambool och fascinerat tusentals turister med sina vackra vyer. Här följer några förslag på hur man kan uppleva området. FOTO: TOURISM VICTORIA

Federation Square, Melbourne.

Penguin Parade, Phillip Island.

Innan den 250 km långa Great Ocean Road öppnades 1932 var det besvärligt, tidskrävande och under vissa väderförhållanden omöjligt att ta sig till de små orterna på Victorias sydvästkust. Man hade under många år haft massor av vägplaner, men det var först efter första världskriget som de kom att genomföras. Man såg byggandet av kustvägen som en möjlighet att skapa arbete åt hemvändande soldater och samtidigt minnas dem som stupat. Och att vägen skulle kunna bli en turistattraktion var heller inte oväsentligt i samband med finansieringen.

Mycket riktigt har Great Ocean Road blivit en turistattraktion, och nu har den berömda

kustvägen fått sällskap av en vandringsled – Great Ocean Walk. Till skillnad från vägen som går in i landet vid Apollo Bay, följer vandringsleden kusten och ger möjlighet att uppleva landskap som hittills varit en välbevarad hemlighet. Vandringsleden på 91 km börjar vid Apollo Bay och slutar vid Glenample Homestead i närheten av The Twelve Apostles.

Vandringsupplevelser längs kusten

Den nyöppnade Great Ocean Walk är en spekta-

Great Ocean Walk.

FRÅN MELBOURNE TILL SYDNEY

Lägg fem dagar på att köra mellan Australiens två största städer, för även om det handlar om ett område som inte är så känt så finns här massor av upplevelser. De första får du på Phillip Island som har det största beståndet av koalor i Victoria och ett stort bestånd av sälar. Men den största attraktionen är utan tvekan dvärgpingvinerna. Varje dag året runt när solen går ner kommer pingvinerna upp från havet och beger sig vaggande bort till sina grottor. Det är en helt fantastisk syn!

Längs Victorias östkust ligger en rad sjöar som

går under namnet Gippsland Lakes, och som endast är åtskilda från havet av en remsa sanddyner. Även här finns ett rikt djurliv med bland annat pelikaner och svarta svanar.

Sedan korsar man gränsen till New South Wales, och från Batemans Bay på östkusten går turen in i landet till Canberra och vidare till Sydney. Priset gäller per person och inkluderar hyrbil i fem dagar, fyra övernattnings i dubbelrum och detaljerad vägbeskrivning.

Från 2 975 kr

kulär vandringsled, och företaget BothFeet har samlat höjdpunkterna på 3-dagars turen "Cape to Cape". Varje dag går man ca 15 km under loppet av fem timmar. Varje dag återvänder man till övernattningsstället Aire Valley Guesthouse som ligger 400 m över havet med en storslagen utsikt. Det är också ett ställe där man på alla sätt skämmer bort gästerna, inte minst i restaurangen. Inkl. två övernattningar i dubbelrum samt alla måltider. **Från 8 025 kr.**

Fängslande historier

Området längs Great Ocean Road erbjuder förutom naturupplevelser också massor av historia och aboriginkultur. Det hela görs närvarande och levande på den här 2-dagars turen med Natural Treasures när guiden öppnar träskrinet med till exempel kartor, bilder, tidningsurklipp och andra föremål med anknytning till den plats där man gör uppehåll på rutten längs Great Ocean Road. Turen genomförs i en avspänd atmosfär, passar en mindre grupp och gör att man stillar sin nyfikenhet. Övernattning

sker i stuga (4-stjärnig) mitt i regnskogen, och i priset ingår allt utom lunch. Turen startar/avslutas i Melbourne. **Från 2 575 kr.**

Melbourne & Great Ocean Road

En bussresa är ett bekvämt och avkopplande sätt att uppleva Great Ocean Road. Ett exempel är denna 5-dagars resa som är en kombination av storstads- och naturupplevelser. Två av dagarna koncentrerar man sig på Great Ocean Road, och resterande dagar blir det storstadsupplevelser i Melbourne. Du kan välja mellan två olika hotellkategorier.

Pris per person i dubbelrum (standard) **från 5 665 kr.**

Pris per person i dubbelrum (deluxe) **från 6 730 kr.**

Med dig själv bakom ratten

Ett perfekt sätt att uppleva Great Ocean Road är i bil eller husbil. Efter varje kurva väntar nya betagande utsikter, vidunderliga stränder och trevliga fiskebyar, och det är ljuvligt att kunna avnjuta den vackra naturen i sitt eget tempo.

Den mest flexibla lösningen får du om du väljer en husbil. Hyr du en husbil (Spirit 2 Deluxe) i Melbourne i sju dagar och återlämnar den i Adelaide, koster det under den billigaste perioden **från 4 445 kr.**

Väljer du en vanlig personbil kan vi erbjuda ett paket som inkluderar hyrbil, hotellövernattningar och detaljerad vägbeskrivning. Kör-självturen på fem dagar börjar i Melbourne, följer Great Ocean Road, går till Grampians National Park och till vinområdet Barossa Valley i närheten av Adelaide där turen avslutas. Pris per person i dubbelrum **från 2 935 kr.**

INFO

Cape Otway Centre for Conservation and Ecology

Svänger man av från Great Ocean Road och kör söderut genom Otway National Park till fyren vid Cape Otway, kommer man precis förbi det här centret med helt unika naturupplevelser. Man kan följa anlagda stigar på egen hand och iaktta djurlivet från olika gömställen, eller följa med på en guidad tur och uppleva överraskande sidor av områdets flora och fauna. Flera sällsynta och hotade djurarter håller till i området, och centret fungerar både som forskningscenter och djursjukhus. Det går att övernatta här, och gör man det har man chans att se nattdjuren. www.capeotwaycentre.com.au

Tower Hill State Game Reserve

Fortsätter man västerut kommer man 15 km väster om Warrnambool till den slocknade vulkanen Tower Hill. Den jättelika kratern som uppstod för 30 000 år sedan är i dag ett tillhåll för kängurur, koalor, emuer och myrpiggsvin och många vadarfåglar. Förutom att uppleva det rika djurlivet kan man följa med på utfärder arrangerade av aboriginer tillhörande Worn Gundidj-stammen. www.worngundidj.org.au

Ishockey – en religion

Frans Nielsen kan bli förste dansken i världens tuffaste hockeyliga. Han har kontrakt med NHL-klubben New York Islanders som före säsongstarten var på träningsläger i en liten stad i Kanada för att ta ut spelarna till A-lagstruppen. Herningsbom fick här uppleva intresset för ishockey i landet, som på sin tid uppfann det kalla spelet med puck och klubba.

TEXT: SØREN NIELSEN FOTO: MAGASINET FOKUS

Antalet döda tvättbjörnar på vägen blir färre och färre. Bilradion ger i grova frekvenser endast två alternativ: en franskspråkig countrykanal eller ren tystnad. Faktum är att vi befinner oss så långt söderut i Kanadas sjätte största provins Nova Scotia, som man överhuvudtaget kan ta sig i bil. Det är träd överallt. Men plötsligt tar vägen slut i en T-korsning, och staden Yarmouth tornar upp sig i framrutan. "Tornar" är kanske för mycket sagt, för med sina blott 10 000 invånare är det begränsat hur mycket de låga husen bryter horisonten. Invånarna tar i gengäld upp en del plats på de få vägarna mellan villor och snabbmatsrestauranger eftersom varje hushåll har minst en pick-up stående på uppfarten.

Det är i den här staden som det första kapitlet av Frans Nielsens karriär i Nordamerika ska skrivas. Den 22-årige danske landslagsspelaren har bytt den säkra tillvaron i svensk ishockey mot ett äventyr i Nordamerika där han kan bli den förste dansken i världens bästa liga: National Hockey League eller NHL som den brukar förkortas. Men för att komma så långt måste han först överleva klubbens träningsläger. En tio dagars lång kamp på isen där truppen ska skäras ner från 58 till 23 spelare innan säsongen startar.

Klubben som Herningsbom ska försöka imponera på är New York Islanders som draftade honom redan 2002. Normalt ligger klubbens hemmaplan på Long Island utanför New York. Men hela organisationen har till träningslägret valt att flytta trupp och stab till den lilla staden på Kanadas östkust.

Staden i ödemarken utgör för andra året i rad ramen kring Islanders träningsläger. Och invånarna har förberett sig. På gatlyktorna hälsas spelarna välkomna med individuella affischer, medan den lokala McDonald's-restaurangen har satt upp en stor skylt med texten: "Welcome New York Islanders".

- De är helt tokiga i hockey. Det är otroligt att vi är så populära så långt från New York. Men så här är det i Kanada. Hockey är det viktigaste av allt. Det är nästan synd att de inte har ett NHL-lag i närheten, säger Frans Nielsen och syftar på att närmaste NHL-lag har sin hemmaplan i Montreal. Den danske centern kan också se det enorma intresset för den dagliga träningen. Spelarna är på is och tränar från tidig morgon, och varje dag sitter en trofast skara av kanadensiska fans med pommis frites och läsk i händerna. Redo för lite underhållning.

En bättre skridskoåkare

Även om Frans Nielsen är imponerad av intres-

set för sin sport, verkar han inte skrämdd av nivån på planen. - Jag tycker att de är mycket sämre skridskoåkare än spelarna i Sverige. Ibland är det nästan enklare för mig att skapa chanser eftersom jag kan utnyttja min fart bättre, säger Frans Nielsen.

Under de dagliga träningsmatcherna internt i truppen verkar den danske spelaren också lättare på isen än många av de andra. Han kommer snabbare fram till pucken. I stället för att lägga en hård tackling mot sargen, läser han av spelet och lyckats därför ta över pucken. Han får också göra mål ett par gånger och lyckas även lägga en perfekt passning till en av lagkamraterna.

Men skridskoåkning är inte allt. Det vet Frans Nielsen också mycket väl. - Rinken i Nordamerika är mindre än i Europa, så därför har man inte så mycket tid. Det finns inte lika mycket plats. Redan innan du får pucken måste du ha bestämt dig för vad du vill göra med den. Det är absolut något jag måste vänja mig vid.

Frans Nielsen har kommit till Nordamerika via svensk ishockey där han senast spelade i Timrå. Han har i princip vuxit upp med hockeyn eftersom hans pappa Frits Nielsen var tränare för laget i Herning samma år som Frans kom till världen. På det stora hela har pappan med sitt förflutna som landslagsspelare och dansk mästare både som spelare och tränare, gett sin son en del att leva upp till. Men Frits Nielsen lyckades aldrig ta sig utomlands.

Frans Nielsen har nu spelat utomlands ett tag, och de senaste två åren har Islanders försökt locka över dansken till New York. Men även om NHL är lockande, så har han artigt tackat nej varje gång. Han visste då att han inte var tillräckligt bra för världens bästa liga. Klubben ville bara få honom att åka över Atlanten för att skicka honom till laget i American Hockey League (AHL), alltså ligan under NHL.

Men när klubben under våren för tredje gången kom med ett erbjudande började han känna sig redo. - Jag funderade en del innan jag sa ja. Jag visste fortfarande inte om jag var tillräckligt bra, men det vet man ju aldrig. Jag var tvungen att chansa. Men jag kände mig mer redo eftersom jag har spelat med och mot flera av spelarna från NHL både i Sverige och i VM.

En evig dröm

Men det var också några andra faktorer som bidrog till att göra beslutet lättare. Reglerna i NHL ändrades mycket förra året, så att tekniskt duktiga spelare som Frans Nielsen nu skyddas bättre. Det utdelas helt enkelt fler utvis-

Fler danskar på väg till NHL

Det är inte bara Frans Nielsen som strävar efter en plats i världens tuffaste hockeyliga. Två andra röd-vita spelare har också blivit uppmärksammade i kampen om att bli den förste dansken i NHL: Kim Staal och Jannik Hansen. Kim Staal har kämpat till sig ett kontrakt i Nashville Predators. Ett erbjudande som bland annat kom efter att Staal gjort två mål mot mästarna från Carolina Hurricanes i en träningsmatch. Ändå måste den 28-årige landslagsspelaren kämpa sig upp i den bästa ligan via Nashvilles farmarlag Milwaukee Admirals eftersom han förhållandevis tidigt blev bortgallrad från det bästa laget.

Avgörande till säsongstarten

Medan Kim Staal har spelat många år i svensk ishockey i bland annat Malmö Redhawks, så försöker Jannik Hansen nå NHL på ett mer okonventionellt sätt - i alla fall för en dansk. Förra året byttes barndomsklubben i Rødovre ut mot den nordamerikanska juniorligan och Portland Winterhawks. Här gjorde den i dag 20-årige forwarden starkt intryck på laget som draftade honom 2004, att Vancouver Canucks i somras erbjöd honom ett kontrakt.

Den unge dansken gjorde överraskande bra ifrån sig och var bland de sista 25 spelarna på träningslägret. Men när truppen skars ner ytterligare, var det Jannik Hansen som fick lämna isen. För alla danskarna gäller dock att det kan ske förändringar i lagen under hela säsongen. Så kanske ändå en av dem får in Danmark på NHL-kartan under någon av de kommande matcherna. Vi har i alla fall tre möjligheter.

ningsminuter för förseelser som hakning och roughing.

Ändrade regler eller inte, fortfarande är det drömmen som drar. Frans Nielsen är normalt en glad ung man som har lätt att le. Men när han ska förklara vad NHL betyder för honom, så blir ansiktsdragen långsamt mycket allvarigare. De mörka ögonen slutar flacka med blicken. Och han slutar för ett ögonblick att dra handen genom det svarta håret.

- Det har alltid varit min stora dröm. Det finns inget större för en hockeyspelare. Det blir stort när jag står på isen inför min första match och får höra den amerikanska och kanadensiska nationalsången. Då vet jag att jag har nått dit jag vill. Han har inte kommit till sin nuvarande position via en snabb slutspurt. Redan som 16-åring lämnade han familjen och kompisarna i hemstaden Herning och flyttade till Sverige för att satsa allt på sporten. Ett stort steg för den, enligt vad han själv säger, blyga killen. Han erkänner också att det var tufft i början. Men även om han bara har högstadiet att falla tillbaka på, om drömmen inte går i uppfyllelse, så ångrar han inget.

- Om jag hade börjat på gymnasiet skulle jag

aldrig ha nått dit där jag är i dag. Det är omöjligt att både gå i skolan och träna två gånger om dagen. Jag var tvungen att välja. Och jag valde drömmen.

Nu har han valt att ta ännu ett stort steg. Han säger själv att han inte är någon storstadsmänniska, så därför kan omställningen från en svensk stad på 100 000 personer till en amerikansk metropol på flera miljoner kanske bli överväldigande?

- Tur nog ligger Long Island en bit från New York. Jag trivs helt enkelt bättre i en liten stad, och det kan mycket väl vara så att jag är något av en trygghetsnarkoman.

Chans till B-laget

Även om den första matchen i NHL inte verkar längre bort än en slagskott, så är det långt från träningsläger till den slutliga truppen. Varje dag på isen kan vara den sista. Det är tränarna och ledningen som har makten att bestämma. Och från åskådarplats kan de varje dag följa utvecklingen på isen. Chefcoachen för New York Islanders, Ted Nolan, verkar samtidigt både överraskad och likgiltig när han får veta att Frans Nielsen har chansen att bli första dansken i NHL någonsin. - Han är en bra spelare. De första dagarna var han väldigt tillbaka-

Namn: Frans Nielsen

Född: 24 april 1984

Längd: 184 cm

Vikt: 80 kg

Position: Center

Tidigare klubbar: Herning, Malmö, Timrå.

Nuvarande klubb: New York Islanders /

Bridgeport Sound Tigers.

Landskamper: 32.

dragen. Men sedan dess har han visat att han verkligen vill det här. Men det är svårt att komma med i NHL-laget det första året, och Frans måste kanske tillbringa lite tid i AHL innan vi tar upp honom i A-laget, säger Ted Nolan.

Medan tränaren pratar om sin unga talang byts spelarnas skridskor ut mot tränings skor. Efter morgonens träningsmatch är det dags att svettas i solen och på träningscykeln. Man ser inga former av taktiska upplägg eller övning av olika spelsystem. Det handlar bara om hård fysisk träning. Tuffa interna träningsmatcher. Och dagliga slagsmål mellan lagkamraterna på isen.

- Det är inte så tufft som jag hade räknat med. Men det är lite konstigt att man aldrig vet vad som ska hända. Tränarna håller korten nära kroppen, och jag vet inte var jag står, säger Frans Nielsen.

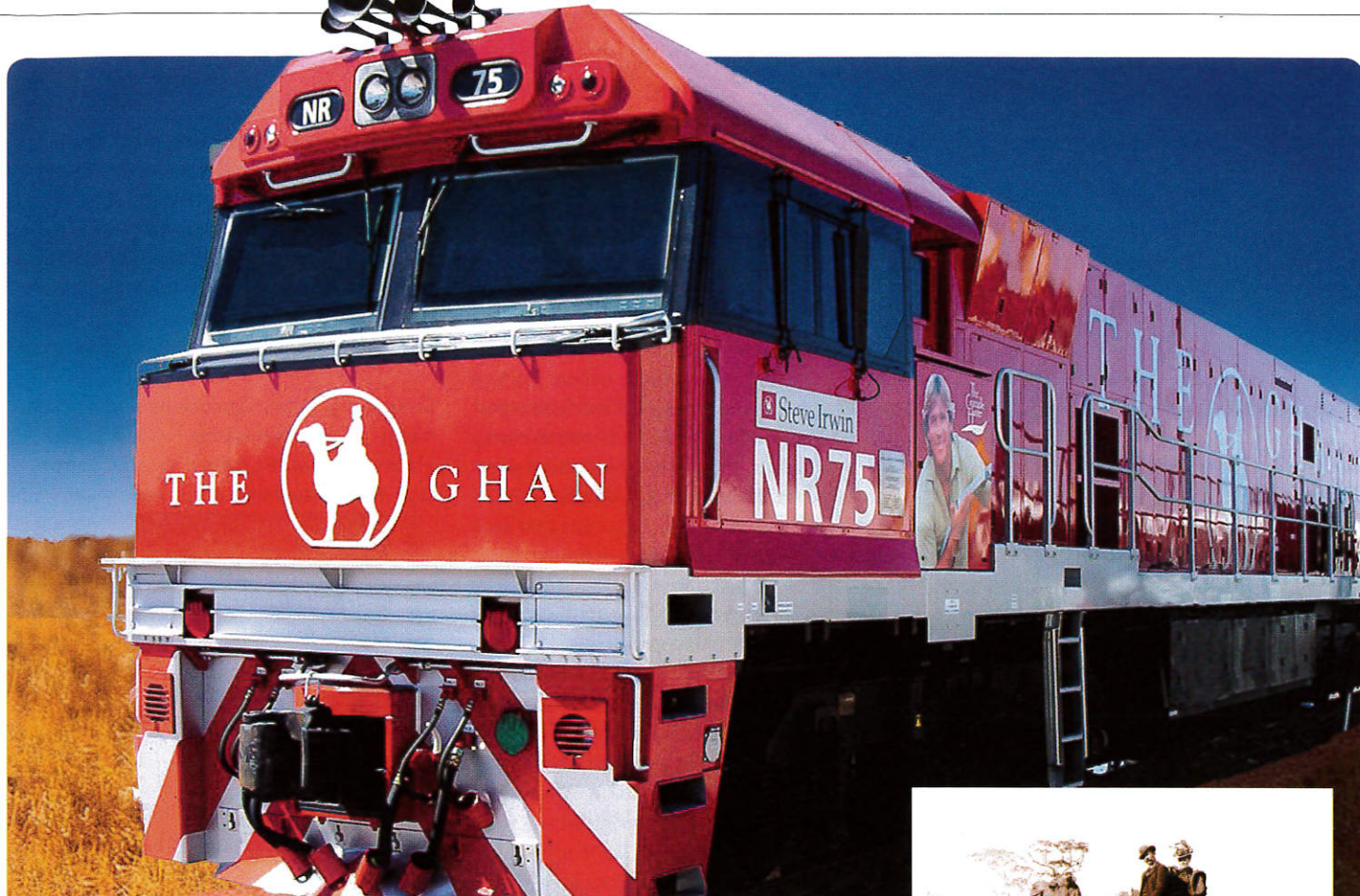
När träningslägret är slut och laget har lämnat träden och den vackra havsutsikten i Yarmouth, får Frans Nielsen äntligen veta lite mer om sin framtid. Även om han har presterat bra, så väljer tränarna att skicka honom till B-laget. Men bara till att börja med. Islanders så kallade farmarlag heter Bridgeport Sound Tigers och ligger inte långt från A-lagets hemmaplan.

Dansken är inte heller helt förkrossad över nyheten. - Risken har funnits hela tiden. Det verkar som att det också är en bra liga, och det är nog bra att börja där. Men jag har inte kommit hit för att bara spela i Bridgeport. Då hade jag lika gärna kunnat stanna kvar i Sverige. Jag är kommit hit för att ta en plats i NHL-laget.

Han är dock säker på att han nog ska få sin dröm uppfylld. Spelarna kan alltså pendla fram och tillbaka mellan de två ligorna under säsongen, och Frans Nielsen kan därför fortfarande bli den första dansken i NHL i den här säsongen. En titel som han dock inte lägger så mycket värde i. - Jag bryr mig rent ut sagt inte om ifall jag blir nummer ett eller nummer tio. Det betyder inget för mig. Jag vill bara väldigt gärna spela i NHL. Det har alltid varit drömmen. ☺

DE ÄR HELT TOKIGA I HOCKEY. DET ÄR OTROLIGT ATT VI ÄR SÅ POPULÄRA SÅ LÅNGT FRÅN NEW YORK. MEN SÅ HÄR ÄR DET I KANADA. HOCKEY ÄR DET VIKTIGASTE AV ALLT.

I kamelernas spår

På tåget genom den australiska öknen samlas resenärer från världens alla hörn för att njuta av livet. TEXT: KARIN ELRØD FOTO: KARIN ELRØD & GREAT SOUTHERN RAILWAY, ADELAIDE

"Enjoy!" En leende brunett lyfter glaset så högt att de svällande formerna bakom siden- toppen nästan skvalpar över. Och vi njuter. Av resan, alltså! Med en uppsluppen känsla av att vara privilegierade har vi tagit plats i salongsvagnen och smakar på det kyliga, rosa skummet. Vår lilla familj är på väg. Destinationen heter Alice Springs i den australiska röda öknen, en tågresan på 1 559 km från Adelaide med det legendariska "The Ghan".

Mathias på 15 har egen kupé, en liten men kompakt enhet med utfällbar säng och dito handfat och toalett av blänkande stål. Vi får oss ett gott skratt medan vi testar de sanitära faciliteterna och filosoferar över den välmotiverade varningen att bara spola vatten medan handfatet är utfällt. Den dubbla föräldrahytten är lite rymligare och dessutom utrustad med separat toalett, handfat och duschkabin. Badrummet upptar en total yta av en kvadratmeter, och vi är fulla av beundran inför det faktum att det faktiskt är möjligt att ta sig en snabbdusch utan att allt blir genomvätt.

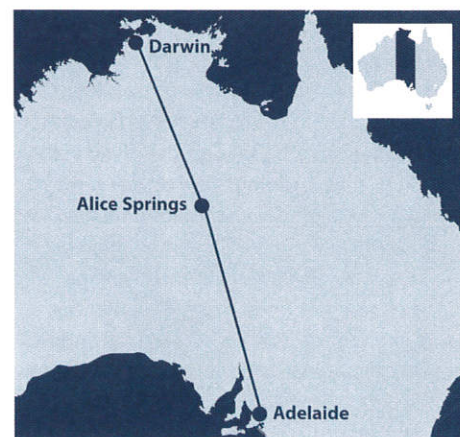
Medan det tunga, röda loket drar iväg den här resans 18 vagnar längs rälsen, betraktar vi intresserat våra medpassagerare. Gemen- samt för oss alla är att vi har valt lyxvarianten i form av Golden Kangaroo-klass. Bortsett från det utgör vi en brokig skara på ett fem- tiotal personer. Före middagen får vi hälsa på personalen som avspänt förser oss med reseinformation och delikata snacks. Varför har vi valt att resa med The Ghan? Det vill vår tågvärdinna gärna veta, och hon skickar runt en mikrofon i salongen.

I gott sällskap

Åttaåriga Stella och hennes mamma Iris ska också till Alice Springs. Men medan vi nöjer oss med en enda övernattningsnatt, ska de stanna tre år i den heta ökenstaden. Vi har som utgångs- punkt inte så höga förväntningar på Alice, för även om staden är den näst största i den mäk- tiga delstaten Northern Territory, har den bara 20 000 invånare. Vi ryser inombords vid tanken på att vara avskuren från den pulserande omvärlden så länge; men precis som resten av

sällskapet delar vi helt och hållet de två flickor- nas glädje över att snart få återse Stellas pappa som är stationerad vid järnvägen.

Vi kan för vår del berätta att Australienresan är en konfirmationspresent till Mathias, och att vi har valt tåget för att själen ska hinna med mellan de långa flygresorna. Våra gran-

EN FLOCK VILDA KAMELER SKYMTAR I VÄRMEDISET LÅNGT BORTA. DE ÄR ÄTTLINGAR TILL DE KARAVAN- DJUR SOM VAR FÖREGÅNGARE TILL TÅGET PÅ DEN LÅNGA RESAN IN I AUSTRALIENS HETA, RÖDA HJÄRTA.

nar nickar instämmande. De hör till ett större holländskt sällskap som består av flera grupper. En del är i pensionsåldern och känner varandra från tidigare resor. Vår bystiga, skålande väninna i den åltajta dressen är infödd australier, heter Debbie och strålar av glädje. Tillsammans med sin axelbrede, tillbakadragne man John ser hon verkligen fram emot deras semester. Äntligen får hon göra verklighet av sin dröm att se den gigantiska röda klippan, Ayers Rock, och att vandra i King's Canyon. Awesome, helt fantastiskt, slår hon fast i ett rasande tempo. Bakom oss fattar en ung japan fnissande mikrofonen. "Sorry, I don't speak English", stammar han förläget bakom en uppsättning markanta tänder och slår ursäktande ut med armarna. Hans slanka, japanska flickvän liknar en fin docka och möter alla blickar med upprepade glada nickningar.

Långt till horisonten

Landskapet glider förbi utanför med i genomsnitt 85 kilometer i timmen. Från Adelaide är det 218 km till Coonamia där det finns smältverk för silver, bly och zink. Efter Port Germein och Port Augusta är det vidsträckt slätter med betande får och boskap så långt ögat når, och i denna världsdel är horisonten oändligt långt borta. Vi ser en ofattbart vacker sjö, och med långa mellanrum en liten samling fina hus. Det där var visst en kyrka.

Medan mörkret faller på, intar vi våra platser i restaurangvagnen. Eftersom det den här kvällen är den 24 december, är det pyntat med girlanger och stjärnor i glittrande folie. På borden ligger, enligt brittisk tradition, stora smällkarameller, redo att bli dragna och sprida sitt innehåll av fåniga plastgrejer, och inte minst kulörta papphattar. Snart sitter en på varje huvud, och en hög nyårsstämning börjar inträda. Holländska Gretche håller oss i gott sällskap, och vi utbyter reseerfarenheter samt pratar om ditt och datt över fylld kalkon och Christmas pudding. Intill oss serveras under stora applåder champagne till det japanska par som visar sig vara på honeymoon. De tackar för bifallet med lyckliga leenden som det goda australiska ölet har gjort extra breda. När kaffet serveras är den unga hustrun redo att dra sig tillbaka, medan hennes gemål får sig en god holländsk vän och dryckeskamrat. Vem sa något om språk-

svårigheter? "Tomorrow, six o'clock", insisterar han ihållande, och poserar för kameran med en sked för ögat. Vi lovar naturligtvis att göra vårt bästa för att komma upp tidigt.

Glädje och allvar

Tåget står stilla, och den svarta natten avbryts tvärt av en upplyst byggnad som strålar av ljusslingor från grund till tak. Medan vi fascinerat stirrar på den oväntade synen här i ingenmansland, mer anar än ser vi att nya passagerare kommer ombord. Tillbaka i salongsvagnen där det nu råder en mätt och

På väg mot Alice Springs passerar tåget Finke River som i stort sett bara är en rad vattenhål.

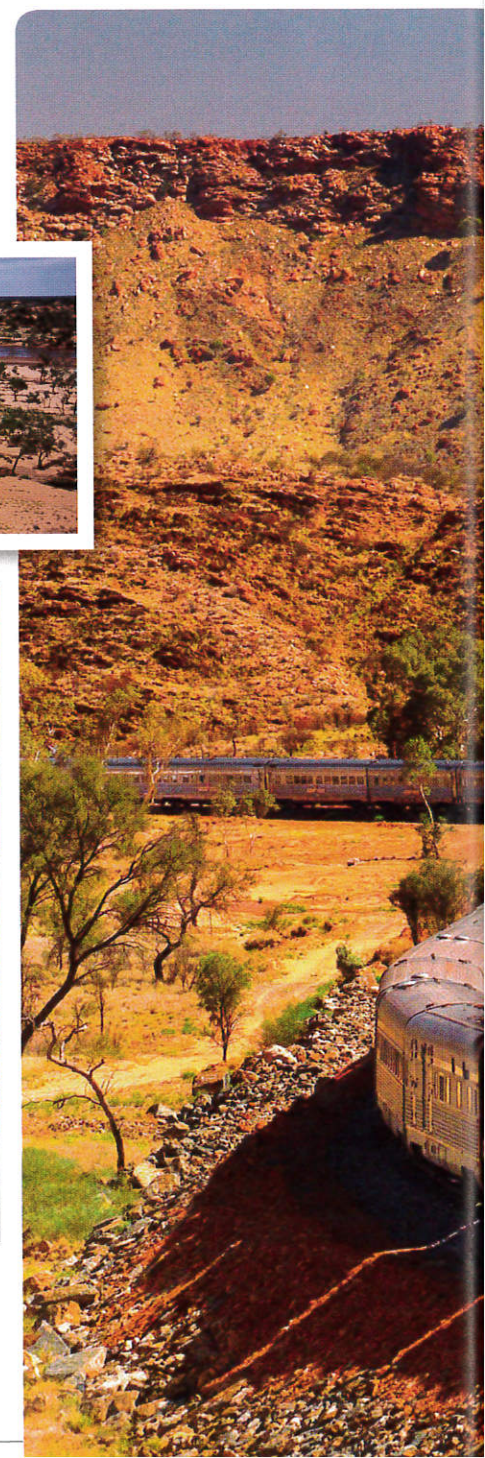

Utanför tåget rullar de skiftande landskapen förbi i ett stadigt tempo.

nöjd stämning, och nya umgängeskonstellationer uppstår över gin & tonic och cola. Sue från Kalifornien, i avspänt rutig skjorta och vita vandringskängor, fotograferar Mathias med en liten, röd leksaksbil i handen. Den kommer från Israel och har varit med på alla de resor som hon och maken, Allan, har gjort under de senaste 20 åren.

En spenslig, indisk man och hans vuxna son, bägge oklanderligt klädda i västerländska kläder, har inlett en längre historisk diskussion med en australisk krigsveteran. Det kom-

The Ghan ringlar sig fram längs rälisen genom den röda öknen.

mer som en överraskning för de flesta att så många Aussies enligt uppgift har tjänstgjort i Vietnam. Även Debbie har blivit allvarligare. Hon berättar lugnt för personerna runt omkring, först hur hennes mor och sedan hennes syster nyligen dött av cancer. Det har naturligtvis varit en stor psykisk belastning att maktlös bevittna detta skeende, men nu

ska semestern markera en vändpunkt. Livet handlar om att njuta av det. So enjoy! uppmannar Debbie återigen och skrattar sitt hesa, smittande skratt, medan hennes man kärleksfullt tar henne om livet.

Brunch med kameler

Det är helt underbart att äta en överdådig brunch, medan solen sprider sina strålar över Australiens outback. Vi spanar efter kängurur genom rutan, men får nöja oss med synen av en ensam ko på morgontur i en uttorkad flodfåra vid sidan av ett hjulspår. Sandens ljusa färg står i skarp kontrast till all den roströda jorden och de gröna, spretande stråna av värfryle. Mycket vatten är det inte heller i Finke River, världens äldsta flod, som tåget passerar strax före Alice Springs. Men den enorma bron vittnar om att häftiga regn ibland förvandlar det lugna landskapet till en våldsamt ström. En flock vilda kameler skymtar i värmediset långt borta. De är ättlingar till de karavandjur som var föregångare till tåget på den långa resan in i Australiens heta, röda hjärta. Precis som deras förare importerades de från Afghanistan, och det är faktiskt dessa som vårt tåg har fått sitt namn ifrån.

Med sin last av förnödenheter och 100 passagerare körde "The Ghan" första gången från Adelaide den 4 augusti 1929. Stuart hette då den lilla staden som sedan dess döptes om

THE GHAN

Väljer du Gold Kangaroo (första klass) får du en lyxupplevelse inkl. sovvagn och måltider.

Adelaide – Alice Springs, från 5 725 kr.
Adelaide – Darwin, från 11 040 kr.

till Alice Springs efter generalpostmästare Charles Todds hustru, Alice. Här stannar tåget vid lunchtid, innan det fram på eftermiddagen ska fortsätta vidare norrut till Darwin. Den stekande hetta som möter oss när vi stiger ner vid sidan av den varma tågsvagnen, intensifieras på perrongen. I virrvarret av resväskor och ryggsäckar tar vi ett lite tillfälligt avsked från våra reskamrater. Vinkar till vår japanska vän som tydligen inte kom upp klockan sex. Debbie får en kram.

Det är den 25 december, det är juldag, och i Alice Springs ligger de långa, räta gatorna fullständigt öde. I de små husen och på turisthotellen har man satt i gång med julmidagen. Efter nästan 20 timmars tågresä är vi mätta, både på mat och intryck, och skippar lätt och elegant sightseeingen till förmån för poolen. Enjoy! ☺

För det unga japanska paret är tågresan en del av bröllopsresan.

FOTO: ADVENTURE TOURS.

Naturupplevelser av första klass

Northern Territory täcker en sjättedel av den australiska kontinenten, men eftersom det här bor mindre än 200 000 invånare, är det ett område där man kan uppleva det "äkt" Australien.

Den här delen av Australien erbjuder många möjligheter att uppleva aboriginkulturen som har överlevt under tusentals år eftersom aboriginerna har klarat att anpassa sig efter de kärva livsvillkoren. Det har även djur och växter lyckats med och resultatet är de många arter som man bara kan hitta i den här delen av Australien. I Northern Territory kan man få några av Australiens allra bästa naturupplevelser, och här följer ett förslag på en två veckor lång resa.

Du landar i Darwin tidigt på morgonen och tillbringar en dag på egen hand i staden. Nästa morgon börjar den första av två turer med guide, vilken ger dig en stor del av resans upplevelser. Den första turen koncentrerar sig på nationalparkerna Litchfield och Kakadu. Du får bland annat se Mary River Wetlands med sitt rika fågelliv under en båttur, aboriginklippmålningar vid Ubirr Rock och får användning för vandringskängorna vid Jim Jim Falls och

Barramundi Gorge. Tre dagar senare är du tillbaka i Darwin, och härifrån blir det flyg till Alice Springs i den röda öknen.

I den röda öknen väntar tre dagar med helt andra naturupplevelser. Du ser solen gå ner över Ayers Rock/Uluru, upplever the Olgas/Kata Tjuta på en vandring genom Valley of the Winds och får vandra längs kanten av Kings Canyon. Kanske blir det kvällarna kring lägerelden som du kommer att minnas bäst. Att sitta under stjärnhimlen i ett av Australiens mest öde områden och uppleva vildmarken till kropp och själ är en upplevelse som sätter sina spår. På bägge turerna övernattar man i permanenta tältläger. Måltider ingår.

Från 23 410 kr.

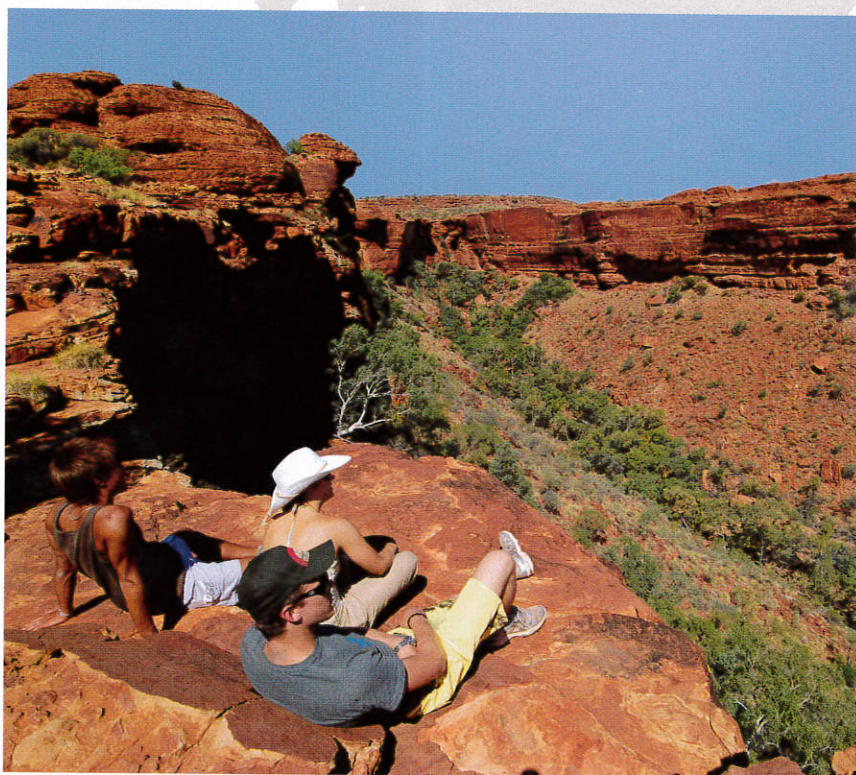
Priset gäller per person när två personer reser tillsammans. Inkl. flygbiljett tur/retur med Singapore Airlines, tre övernattningar i dubbelrum och två 3-dagars turer med Adventure Tours (övernattning i 2-manstält).

Tid för fler upplevelser?

Reseförslaget ovan avslutas i Alice Springs. Har du tid och lust till fler upplevelser kan vi rekommendera att du flyger till Cairns på den australiska östkusten och får ett smakprov på Stora barriärrevet och den tropiska regnskogen. I Cairns bor du 3 nätter i dubbelrum på Cairns Colonial Club Resort och åker på två heldagsturer till revet resp. regnskogen. Väljer du detta alternativ får du ett Australien-äventyr på 15 dagar.

26 415 kr.

Ett annat alternativ är att du kliver på tåget the Ghan i Alice Springs och åker till Adelaide i South Australia. Läs mer om den här tågresan på föregående sidor.

Vin & natur

Vi föreslår att du bor fyra nätter på Saville City Suites och att du en av dagarna följer med på en heldagstur till Barossa Valley. Det är det mest kända vindistriktet i South Australia, och utbudet av vinutflykter är stort. På den här turen kan du räkna med en vinupplevelse i särklass. Det blir besök och vinprovning på flera vingårdar, bland annat den kända Seppelt Winery där du förutom att smaka på deras vita och röda viner också får provsmaka ett 100 år gammalt portvin.

Är du i Adelaide så bör du inte missa en tur

till Kangaroo Island. Den här glesbefolkade ön har ett fantastiskt djurliv, massor av bush, härliga stränder och särpräglade klippor som vinden har format till rena konstverken. Vi föreslår en 2-dagars tur då du flyger till ön och har gott om tid att njuta av naturen. Du får sällskap av en lokal guide som ser till att du åker härifrån med helt unika upplevelser. På Kangaroo Island är det – som namnet antyder – "kängurugaranti". Men du kan också möta koalor, sjölejon och pingviner. Naturen upplevs på kortare vandringar och i det här äventyrliga

sammanhanget är det helt naturligt att lunchen serveras i det fria.

Inkl. fyra övernattningar i dubbelrum på Saville City Suites, vinutflykt inkl. lunch och 2-dagars tur till Kangaroo Island. Turen till Kangaroo Island inkluderar flyg tur/retur, övernattnig i dubbelrum och lunch bägge dagar.

Från 9 960 kr.

Välkommen till Adelaide!

Adelaide är den största staden i delstaten South Australia, både staden och trakten runt omkring erbjuder typiska australiska upplevelser. Adelaide sammankopplas vanligen med två saker: festivaler och vin. Men som i alla andra australiska storstäder behöver man inte ta sig långt utanför stadsgränsen förrän naturen tar över. Här följer ett förslag på hur du kan bo och ett förslag på hur en vistelse i Adelaide kan se ut.

Saville City Suites

Ligger i ett område med en stor koncentration av teatrar och restauranger, bara på några få minuters gångavstånd från köpcentret Rundle Mall. Det här är ett hotell med många bekvämligheter och mycket vackert inredda rum.

**Pris per person
i dubbelrum från 450 kr.**

The Fire Station Inn

Namnet bedrar inte. Detta Bed & Breakfast-ställe i lyxklass ligger i en vacker gammal byggnad som tidigare har varit brandstation. Flera av de gamla brandbilarna står fortfarande kvar och överallt finns diverse föremål som gör att det känns som om brandmännen nyss var på plats.

**Pris per person inkl.
continental breakfast, från 850 kr.**

KANGAROO ISLAND. FOTO: TOURISM SOUTH AUSTRALIA.

Cooktown – en sista utpost mot den verkliga vildmarken

Cooktown ligger vid havet, inbäddat mellan det regnskogstäckta Mount Cook och floden Endeavours breda mynning. Vackra kolonialbyggnader från guldrushens hektiska dagar under senare 1800-tal kantar stadens sömnaktiga huvudgata. Här finns inget av den turistflärd man finner i Cairns eller andra turistorter. Kanske rör det lite på sig på fredagskvällar annars är gatorna folktomma efter mörkrets inbrott. Här är det annat som gäller än sena nätter.

TEXT & FOTO: ANN-BRITT STERNFELDT

Cooktown ligger 250 km norr om Cairns och resan dit är en upplevelse i sig. Man kan välja mellan buss och flyg (högst 12 passagerare), och visst ger flyget en bedårande utsikt, men bussresan är ändå något extra. Bussen går två olika vägar - kustvägen och inlandsvägen. Kustvägen ger en spektakulär resa utmed havet, genom världens äldsta regnskog, Daintree, och efter det kända Cape Tribulation, där regnskog och barriärrev möts, är det endast fyrhjulsdrift som gäller. Jag minns första gången hur fascinerad jag blev när vi kom till ett brett vattendrag och vägen försvann ner i vattnet, och kom upp på andra sidan.

Ibland under regnperioden när vattendragen svämmar över går det inte att ta sig fram via kustvägen. Men då, eller annars också för den delen, kan man åka via inlandsvägen. Där får man uppleva ett helt annat landskap - ett kargare vidsträckt savannlandskap, en introduktion till "the outback" i Cape York. Cape York Peninsula är nästan lika stort som halva Sverige. Ändå bor här endast omkring 13 000 människor, varav 50% är aboriginer.

Landbrygga mellan Australien och Nya Guinea

Cooktown och dess flod har fått namn efter

upptäcksresande James Cook som gick på grund här utanför kusten med sitt skepp Endeavour år 1770. En händelse som har haft en avgörande historisk betydelse för såväl nationen Australien, som för Cooktown. Med på resan fanns den svenske botanisten Daniel Solander som tillsammans med Joseph Bank introducerade Australiens flora och fauna till övriga världen. I stadens centrum finns idag ett särskilt James Cookmuseum som anses vara ett av de bästa riksantikvariska museerna i Australien, som är öppet för allmänheten.

En fin överblick över Cooktown får man från

I Jowalbinna vid Laura västra om Cooktown finns många aboriginska klippmålningar.

Cooktowns populäraste pub - Cooktown Hotel men allmänt kallat för the "Top Pub".

Sandy Creek.

Grassy Hill. Själv tröttnar jag aldrig på att sitta här uppe och se ut över det storslagna landskapet. Här är naturen ursprunglig, historisk. Cape York är en av de sista platserna på jorden där en mosaik av mangrove, regnskog, savann, floder, skogslandskap och våtmark fortfarande är intakt. En unik vildmark som har vördats av ursprungsbefolkningen i tusentals år, tillbaka till den tid då det fanns en landbrygga mellan Australien och Nya Guinea.

Respekt för natur och kultur

När man är turist i Cape York har man privilegiet att få vara ifred. Med Bart's Bush Adventure kan man besöka mangrove, laguner och trolska floder som härbärgerar den mäktiga saltvattenkrokodilen, för att inte tala om ett fascinerande fågelliv, i Lakefield Nationalpark. Bart är en auktoriserad "Savannah guide" och "World Heri-

tage Tour Operator", och när jag frågar honom vad det innebär svarar han:

– Det betyder att ha kunskap och respekt för naturen och vårt kulturarv. Det handlar om att veta hur man lämnar minsta möjliga fotspår efter sig. Och att vidareförmedla detta till turister som kommer hit.

Med Bart kan man besöka sagolika vattenfall i regnskogen. Och man kan se de magiska Black Mountains som består av stora svarta granitblock som ingen riktigt vet när och hur de har uppstått. Aboriginerna har sina egna mytiska berättelser och kanske är det helt enkelt dem vi får förlita oss till.

Quinkan Country

Man kan också ge sig ut i vildmarken på egen hand. Det är stjärnklart och nästan fullmåne. Eukalyptusträdens vita stammar, "gum trees", reser sig som hägringar i natten. Några nattliga fåglar hörs på avstånd, annars bara det sprakande ljudet från vår eld. På morgonen vaknar jag av ett intensivt kraftsande utanför tältet. Det är en bushkalkon som söker efter insekter. När jag öppnar tältet springer den snabbt iväg. Väl uppe vill mina medresenärer ha mig med för ett dopp i floden, Laura River.

– Men finns det inte krokodiler, undrar jag skeptiskt.

– Jovisst, men det är sötvattenkrokodiler och de är ofarliga för människor.

Jag litar på mina vänner, men ändå, jag är inte helt avslappnad när jag kliver ner i floden. Och efteråt smakar det extra bra med frukost.

Området kring orten Laura (väster om Cooktown) kallas för Quinkan Country och har fått sitt namn efter aboriginernas andar, Quinkans, som bor i sandstensklipporna. Quinkan Country tillhör en av de 10 främsta platserna med

klippmålningar i världen, och har nyligen även blivit klassat som riksintresse. Ett välkommet erkännande för ursprungsbefolkningen. Somliga målningar är upp emot 35 000 år gamla, vilket säger en del om vilken framstående civilisation Australiens ursprungsbefolkning varit. Långt före något annat folkslag. Bästa sättet att uppleva klippmålningar är förstås med en aboriginsk guide vilken kan bokas på Quinkans kulturcenter i Laura. Fantasieggande är att det fortfarande finns klippmålningar "därute" som väntar på att bli upptäckta.

Nära Stora barriärrevet

Cooktown är Australiens närmaste stad till de berömda barriärreven, så här är givetvis populärt att snorkla och dyka. Om man är en miljömedveten turist kan man gå ut med segelbåten Paradise Blue istället för med motorbåt så blir inverkan på reven och havsmiljön mindre.

På min jungfrutflykt frågade jag om det fanns hajar här ute vid reven.

MYTEN OM KALKAJAKA

Kuku Yalanjifolket berättar att Black Mountains klippblock blev uppstaplade av supergudarna under "drömtiden" när gudarna förberedde jorden för människan. Kuku Yalanjifolket kallar de svarta stenmassorna för Kalkajaka vilket betyder "spjutets plats". Namnet har sitt ursprung från en tid för många "månar" sedan, tiden vid människans begynnelse, då ett speciellt grässträd, ur vilket man utvann en substans som var lämpat för spjuthullingar, växte mellan Black Mountains större klyftor.

VI PRESENTERAR

Ann-Britt Sternfeldt kommer ursprungligen från Borås, Sverige, men bor just nu i Cooktown, nordöstra Australien. Ann-Britt har sysslat med socialt arbete såväl som miljöfrågor. Har en fil. kand. i humanekologi och har skrivit resehandböcker för en mer ansvarsfull turism.

Fiske nere vid Cooktowns hamn.

– Javisst, det finns gott om dem, fick jag till svar. De större håller sig oftast längre ner i vattnet, men om du har tur kan du se dem mellan reven.

Jag var inte riktigt säker på om jag ville ha sådan "tur". Nu hade jag inte heller det, men jag fick se mycket annat fantastiskt. Färgerna och formerna nere i vattnet är som en sagovärld.

Fantastiska fiskefloder

Fiske är ett annat populärt nöje i Cooktown. Floderna Endeavour och Annan River, strax söder om stan, sägs vara de bästa fiskefloderna i norra Queensland. Här kan man t.ex. fånga Barramundi, som anses vara en av de främsta läckerheterna. Andra exempel är Mangrove Jack, Black Bream (brax) och Jungle Perch (djungelabborre). Väljer man att fiska på egen hand bör man skaffa en zonkarta som säger var och vad som är tillåtet att fiska. Nere vid hamnen kan alla redskap införskaffas som behövs för en lyckad fiskedag. Det är viktigt att respektera varningsskyltarna för krokodiler. Dessa imponerande varelser är inte att leka med. De kan ligga och lurpassa nere i vattnet en halv dag, och så plötsligt dyker de på sitt offer. Det finns inte tid att vara efterklok i det läget.

Elim Beach

"Coloured sands" är ett berg av kompakt sand i vitt, rött och gult vid Elim Beach, norr om Cooktown. Vi klättrar upp till toppen, och belöningen, en storslagen utsikt. Vi går en liten stig och plötsligt – böljande sand-

För tio år sedan reste jag till Australien för första gången. Jag besökte flera av de kända platser som brukar ingå i "vad-du-måste-se", men jag ville samtidigt uppleva något mer. Så när jag läste i min Wilmaguide om Cooktown, en stad med några få tusen invånare, en sista utpost mot den verkliga vildmarken i Cape York Peninsula, bestämde jag att dit ville jag åka. Nu är det sjätte gången jag är tillbaka.

dyner ända ner till stranden. Vi är som barn när vi rullar och springer nerför de mjuka dynerna. Nere vid stranden gräver vi ett håll och dricker det framsipprande vattnet som kommer ifrån en underjordisk färskvat-tenkälla. Elim Beach är aboriginskt område, men tillstånd är lätt att få, och här finns även en campingplats. Av aboriginska turistar-rangörer kan man lära sig att tillverka spjut och tillreda "bush food". Och det bästa – att sitta vid elden och lyssna på deras fantas-tiska historier.

Scenic Rim Walking Trail

"Bushwalking" är ett måste i Cooktown och här finns en vandringsled som kallas "Cook-town Scenic Rim Walking Trail". En särskild stig går upp till Mount Cook för den som vill ha en lite större utmaning. Annars går leden genom mangroveträsk, upp till Grassy Hill och till stränderna Cherry Tree Bay och Finch Bay där man ofta får vara helt för sig själv. Mina lokala vänner säger att det är ovanligt med krokodiler här och de badar regelbundet, däremot badar de inte under den heta sommaren (november-april) för då kommer "stingers" in till kusten. Stingers är maneter vars giftiga tentakler kan vara dödliga.

Vandringsleden går genom ett område med vackra "paperbarks", träd som fått sitt namn för att barken ser ut som papper, och vidare genom Cooktowns botaniska trädgård. Här finns informationscentret Nature's Powerhouse med olika utställningar och en restaurang. Här ges med jämna mellanrum kvalitativa kulturarrangemang, tack vare centrets driftiga innehavare Jo Winter. Jazz, latinamerikansk musik, klassiskt piano, bokreaser och mycket annat.

Cooktown har även ett bushwalkingsällskap som varannan söndag ger sig ut till olika platser utanför stan. Vem som helst är välkommen, enda kostnad är bensinpengar. Nyligen följde jag med på en bushwalk till Mount Poverty, söder om Cooktown, och där såg vi den sällsynta trädkängurun. Vi kände oss

väldigt privilegierade eftersom även forskare ibland har svårt att hitta det här ovanliga djuret. Till på köpet räddade vi en övergiven liten unge, som nu tas om hand för att senare bli utplacerad i det vilda igen.

Jag påminns ofta om det speciella med den här delen av världen, men det är ändå vid ett sådant här unikt tillfälle, när jag ser den lite björnlila trädkängurun uppe i trädkronorna, som jag blir extra påmind om varför jag ständigt återkommer till Cooktown. ☺

NYA KATALOGER

Planerar du att resa till Australien eller Nya Zeeland finns massor av inspiration att hämta i våra nya Australien och Nya Zeeland kataloger på 112 respektive 88 sidor. Australien utgör en hel kontinent, och även om Nya Zeeland till storleken är lättare att överskåda, finns ingen ände på äventyret. Läs om alla de äventyrliga upplevelser som finns och få idéer om hur just din resa kan utformas.

Katalogerna utkommer i början av mars och kan beställas på www.myplanet.se eller på

Tel: 08-442 9880 / 031-774 00 75

TVÅ VECKOR – TVÅ FÖRSLAG

Har man bara två veckor till förfogande hinner man ändå utan problem uppleva en bit av Australien. Det visar dessa två förslag på resor till "The Sunshine State" som delstaten Queensland i nordöstra Australien brukar kallas. Men här finns mycket mer än härliga stränder och solsken från morgon till kväll. Faktiskt finns det så mycket att uppleva att man överhuvudtaget inte behöver åka till andra delstater i Australien, och det är en klar fördel om man bara har två veckor på sig.

Man flyger med Singapore Airlines direkt från Stockholm via Singapore till Brisbane. Förslagen baseras på att man reser från Danmark en torsdag eftersom det ger minst "spilltid". I bägge förslagen ingår en övernattnings och sightseeing i Singapore.

Korallrev och kryssning

Utgångspunkten för det här förslaget är att du ska få uppleva lite lyx. Efter en heldagstur till Moreton Island flyger du till Townsville där du går ombord på "Coral Princess" och påbörjar en 4-dagars kryssning. Du kommer bland annat till det yttre revet, får gå i land på den lilla fina Pelorus Island och på den natursköna Dunk Island. Under turen finns möjligheter att dyka och snorkla. Tillbaka på fastlandet väntar en oförglömlig upplevelse på Silky Oaks Lodge i norra Queensland. Lodgen ligger i den tropiska regnskogen alldeles intill Daintree National Park – i ett av världens mest orörda regnskogsområden. Du bor två nätter mitt i regnskogen tillsammans med en handfull andra gäster och får uppleva regnskogens atmosfär dygnet runt.

Från 36 040 kr

Priset gäller per person när två personer reser tillsammans. Inkl. flyg tur/retur, 10 övernattnings i dubbelrum/-hytt, 4-dagars kryssning (inkl. måltider och aktiviteter), inrikesflygning, transport mellan de olika ställena samt sightseeing.

Se detaljerade beskrivningar på www.myplanet.se

Öar och regnskog

En rundresa med tonvikt på naturupplevelser. De första får du på en heldagstur till Moreton Island. Hela ön är nationalpark med vackra sanddyner och eukalyptusskogar. Eftersom det inte finns några asfalterade vägar kör man en fyrhjulsdriven bil. Följande dagar kommer du själv att sitta bakom ratten i en hyrbil. Målet den första dagen är O'Reillys Rainforest Guest House i Lamington National Park söder om Brisbane. Stället ligger mitt i en subtropisk regnskog med hundratals vattenfall, gigantiska träd, grottor och raviner, mer än 200 fågelarter och en mängd olika vandringsstigar. Nästa stopp på kör-själv-turen är badorten Noosa norr om Brisbane. Turens sista naturupplevelser får du på Fraser Island – världens största sandö. Du bor två nätter på den 4-stjärniga Kingfisher Bay Resort och får följa med på en heldagstur (4WD) runt till öns främsta höjdpunkter.

Från 22 535 kr

Priset gäller per person när två personer reser tillsammans. Inkl. flyg tur/retur, 10 övernattnings i dubbelrum, hyrbil i sju dagar samt sightseeing.

Västra Kanada erbjuder allt

soliga stränder, snöklädda berg, het öken och fruktiga dalar

TEXT OCH FOTO: SIXTEN, HENNING OCH TERESIA NILSSON

6 juni: Vårt hem för kommande tre veckor stod framför oss. Skinande buktande fälgar på feta däck, 24 fot lång, 4 meter hög... stor som ett hus helt enkelt! Och det är ju precis vad det är, vår motorhome. En 10-cylindrig Ford Fleetwood Jamboree som bara kört från fabriken till uthyraren för att nu tas ut på riktigt av oss. Inuti fanns toalett med dusch, gasspis, ugn,

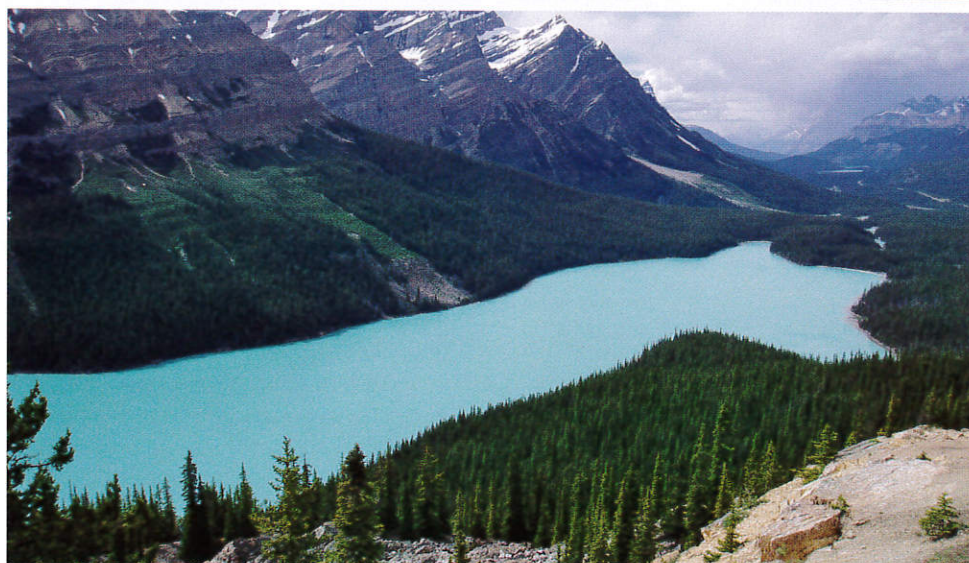
mikrovågsugn, dubbelsäng, soffor, bord, kylskåp m.m. På en datorpanel kan man se vatten-, el- och avloppstankens status etc. En del vi inte visste att vi skulle behöva med andra ord! Oron kröp lite i oss; hur ska vi manövrera ett fordon på 5,5 ton? Och hur backa när backspeglarna verkar vara till pynt? Under demon fick vi veta att då man backar måste man först tuta

och samtidigt låta en av oss stå bakom för att hålla uppsikt. Visst är bilarna stora, men det är vägarna också!

För alla som kommer till Kanada finns det några väsentliga skillnader att lära sig vad gäller trafikreglerna. 1: Trafiksignalerna står alltid på andra sidan av korsningen, 2: man får sväng höger trots att det är rött ljus efter man star

Sixten älskar att gunga i bärryggsäcken - och hans föräldrars ansträngningar belönas med fantastiska utsikter.

För er som har småbarn kan vi verkligen rekommendera att hyra husbil och resa runt. Ett perfekt sätt att resa på, med samma miljö för barnet att somna i varje kväll och där man har lust för mellanmål.

Varningarna om att respektera djurlivet ska tas på allvar.

nat och om det är fritt, och 3: det värsta av allt; man får köra om på höger sida också. Det betyder att om man kör på trefilig väg i en stor motorhome, kan det vara svårt att hålla uppsikt med de gigantiska döda vinklar som finns med en sådan bjässe. It's a challenge! Ska man tanka bör man veta att bensinen är dyrare på fredagar, på morgonen och i de fall macken ligger i början av ett samhälle. Bensinpriserna varierar alltså under dagen!

Have a nice day

Provianterade på närmaste Safeway. Det som slog oss var alla vänliga och serviceminded kanadensare i butiken. Det räckte att vi såg förvirrade ut i ett par sekunder så kom någon butiksanställd fram och frågade om vi behövde hjälp. Alla säger "Have a nice day" och "You are welcome" och "Have a nice trip". De verkar

vara genuint intresserade och glada över att vi är på besök och verkar gilla deras land. Matbutiken höll hög standard och hade, som överallt annars, en Starbucks i butiken. Folk syns ofta med en take-away-kaffe i handen.

En annan slutsats vi dragit om kanadensarna är att de verkligen gillar att sporta och vara utomhus. De cyklar, joggar, promenerar och har som regel proffsiga outdoor outfits på sig. Här stämmer inte alls bilden av over-sized amerikaner in.

Sixten har tagit tidsskillnaden (-9 timmar) bäst av oss. Han sover och äter nu som om det inte alls vridits på ett halvt dygn. Han är glad och verkar stortrivs, trots att hans tand på allvar bröt igenom på flygresan hit.

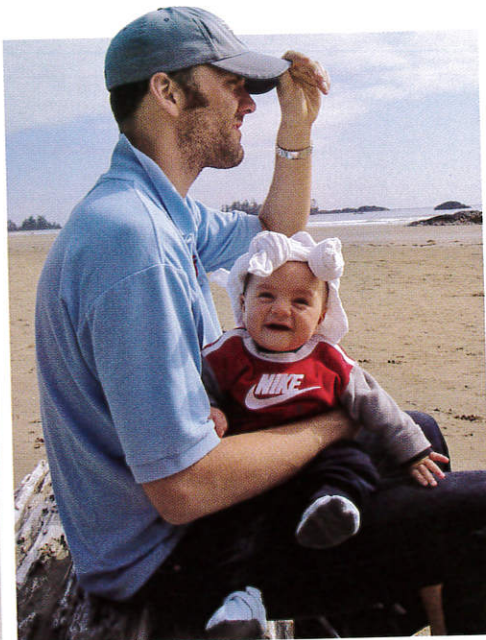
Dramatiska stränder på "the Island"

11 juni: Igår fick Sixten känna sand mellan

Ett vackrare ställe att övernatta finns inte.

På stranden vid Tofino på Vancouver Island.

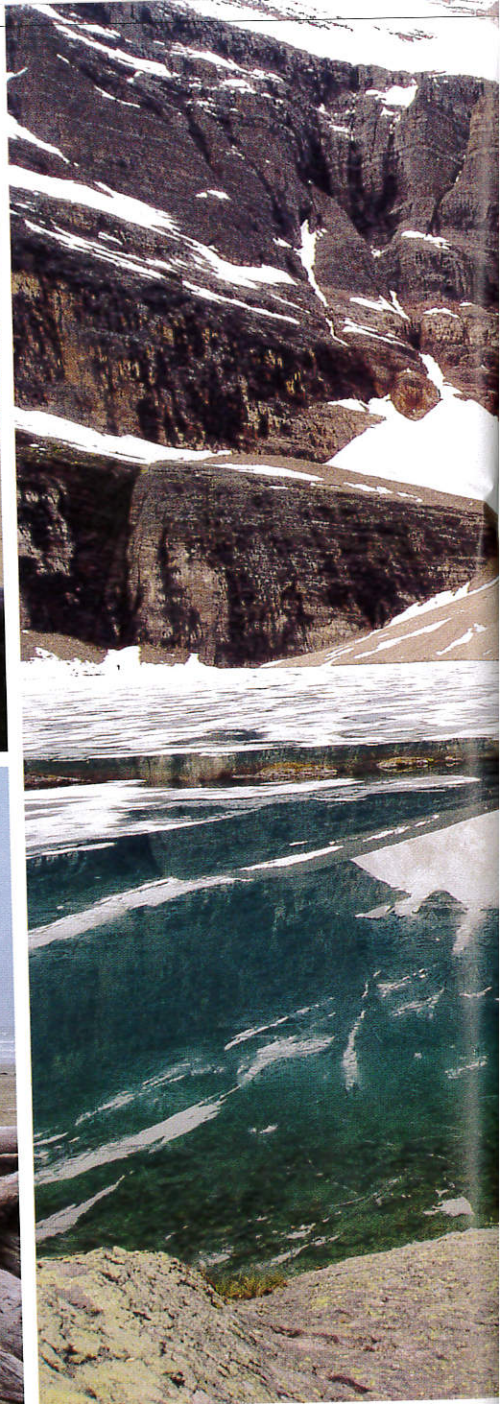

tårna för första gången. Han verkade helnöjd. En glad bebis att resa med, trots att en andra tand nu också kommit fram. Vassa, oslipade risgryn i underkäken som gör det roligare att tugga på saker... Han gillar att sitta i barnstolen och skåda över landskapet som passerar förbi hans panoramafönster. Vi försöker att tajma in och köra när han sover.

Vi befinner oss på en campingplats med utsikt över stranden i utkanten av Tofino på östkusten av Vancouver Island. Den stora ön har dramatisk natur och påminner lite om norska fjällen ibland. Om det inte vore för barrträden, hade de vida kilometerlånga sandstränderna med sina lugnande vågsvall från Stilla havet kunnat vara från ett mer tropiskt hörn av jorden. Surfarna har tjocka våtdräkter och ligger på sina brädor och guppar i de kalla vågorna.

Igår såg vi valar, bara meter ifrån oss! Eftersom vi nu är på familjesemester så kunde vi inte ta det mest äventyrliga med speedboat iklädda overaller, utan fick åka på en något stabilare båtutflykt där vi kunde ta barnvagnen med ombord. Det gjorde inget, för vi upplevde en massa i alla fall! Såg flera gråvalar som var ute och åt mellan öarna i sundet utanför Tofino. Dessa varelser är upp till 15 m långa och kan väga 130 ton. Man fick ofta syn på dem genom deras "blowhole" som de pustade ut vatten genom över vattenytan. Vi såg också humpback whales, sea lions, sea utters, bald eagles.

12 juni: Bestämde oss för att stanna här en dag till, vid McKenzie Beach. Det är nämligen ganska skönt att ha utsikt över sandstranden och höra vågorna när man ligger inne i husbilen.

Åker från the Island imorgon och fortsätter på "Sea to Sky Highway" mot Whistler (skidort). Där får vi säkert se snö.

Privat skogsglänta som campingplats

18 juni: Nu har mörkret lagt sig över campsite Whistlers utanför Jasper. Begreppet campingplats är faktiskt inte så fult här i Kanada som det svenskar lätt associerar det med. Här trängs man inte på små stökiga platser och kan lukta vad grannen får till kvällsmat. Nej, här kör man ut i en gigantisk nationalpark med tillrättlagda små skogsvägar. Grusvägarna bildar ett systematiskt nät och mellan träden får varje bil/tält en egen skogsglänta på behörigt avstånd från närmsta granncampare. På den lilla grästäckt eller singelbeströdda parkeringsplatsen finns ofta en liten grill och träbord med bänkar. Med i bilen följer en yxa

fritt här i skogen och särskilt "elk", som jag tror har mest likhet med våra renar, kryllar det av. De får sina ungar nu och kan bli sura om man är för nära. Björnar har vi inte sett här på campingen, men alla soptunnor är, som överallt annanstans i regionen, björnsäkra. Det innebär att man måste trycka in ett handtag innan man kan lyfta på locket och slänga soporna. Tältrar man, finns det metallådor att låsa in medhavd mat i. T.o.m. tandkräm och liknande rekommenderar de att man förvarar på björnsäkra ställen.

Björnar såg vi däremot i Wells Gray Provincial Park. Inte mindre än fem stycken! Första kvällen vi anlände till campsiten såg vi, vad parkvakten senare berättade var, en ovanligt stor black bear som stod och mumsade i vägkanten. (Vi var f.ö. också de enda från Sverige han kunde minnas som övernattat där.) Eftersom bilen var i rörelse blev fotot på björnen lite suddigt till min förtret, men den var nära! Dagen efter, på vattenfallsturnén i Wells Gray, såg vi en björnmamma och hennes två ungar. De små urgulliga, bruna ungarna lommade som av given signal genast inåt i buskaget medan mamman mumsade vidare i lugn ro. Så det blev en liten fotoserie av henne i gräset... Senare samma dag såg vi ännu en björn i vägkanten ute på highway mot Jasper, men eftersom två tyska husbilar stannat och vi fick mötande trafik, blev det inga bildbevis den här gången.

Hockeytokiga kanadensare

Ett annat djur vi också sett för första gången, är kolibrin! Den lilla fågeln stod stilla i luften och flaxade så att vingarna inte syntes. Våra tankar gick till Kalle Ankas jul... Kolibrin fanns på en nästan helt äkta cowboy ranch, där vi stannade och tog en öl. Där fanns saloon och hästar och en lång veranda där ägarna satt och hängde i sina boots och med cowboyhattarna på svaj, precis som på film.

När vi kom till bergsbyn Jasper hade en stor mängd trafikanter flaggor fästa i fönstren. Edmonton Oilers spelade samma kväll. Vi fick reda på att det nu var dags för den sjätte Stanley Cup-finalmatchen (gäller bäst av sju matcher). Vi befinner oss på Edmonton-mark och "Oilers" möter Carolina.

Imorgon ska vi fortsätta färderna på berömda Icefield Parkway som sträcker sig från Jasper till Banff. Den ska vara speciellt "scenic" där den ringlar sig här igenom "the Rockies", världens fjärde högsta bergskedja, kantad av snöklädda bergstoppar, turkosa sjöar, glaciärer, utsiktsplatser, vattenfall etc.

(Oilers fick dessvärre kasta in handduken då de förlorade med 2-4, trots en tät kamp. Såg matchen på en lokal pub.) (Har sett ytterligare två björnar i vägkanten). ☺

att flisa veden med. Du kan som regel köpa ved på campingplatsen.

Henning och jag får erkänna att vi oftast sitter inne i husbilen eftersom vi är trötta efter en hel dags intryck. Dessutom ska Sixten först somna och sedan är det för mysigt och varmt i bilen för att man ska vilja gå ut. Det kan finnas mygg utanför och särskilt Henning reagerar starkt på dessa småkryp... både fysiskt och psykiskt! Vårt kvällsnöje är att lyssna en bit på vår cd-bok, en spännande deckare som vi ser fram emot att höra fortsättningen på. Den åker även fram när vi kör på enformiga, raka vägar (inte så ofta)

Varning för hungriga björnar

När vi checkade in här fick vi en karta över området som var försedd med en röd stämpel: "Danger - calving season". All vilda djur går ju

Motorhome, campervan, autocamper, husbil...

Kärt barn har många namn, men upplevelsen är densamma. Vi kan arrangera allt kring den här populära semesterformen – oavsett om du vill uppleva de kanadensiska Klippiga bergen eller nationalparkerna i västra USA. Åker du Down Under ska du fundera på att göra åtminstone en del av resan i husbil. I alla fyra länderna har vi löpande förmånliga erbjudanden om du vill hyra husbil. Aktuella erbjudanden kan ses på www.myplanet.se.

15 % rabatt på hyra av husbil i västra Kanada

Boka och betala före den 15 mars 2007 så drar vi av 5 % från grundhyran. Väljer du en modell från 2003 eller 2004 kan du dra av ytterligare 10 % från grundhyran. Gäller dock inte alla storlekar.

Gratis tank bensin

Det här erbjudandet gäller hyra av husbil i Australien och Nya Zeeland när du gör din bokning före den 31/7 2007.

Boka tidigt – det lönar sig

Cruise America, som är vår samarbetspartner i USA, använder ett flexibelt prissystem baserat på tillgång och efterfrågan. Det gäller därför att boka husbilen så tidigt som möjligt för att få bästa möjliga pris.

Här följer ett prisexempel med följande villkor:

- 21 dagars hyra från/till Los Angeles
- Avhämtningsdatum 11 juni
- Bokning före den 28 februari 2007
- Modellen är en C25 med plats för fem personer
- Försäkring, personlig utrustning, utrustning till husbilen och obegränsad mileage ingår.

Från 16 920 kr eller 4 230 kr per person om ni är en familj på fyra.

Den nyskördade chilens rostas i en speciell roterande gallerugn.

- Röd eller grön?

Chile kryddar maten i New Mexico

I New Mexico odlas chilens "champagne". Chile ingår i de flesta traditionella maträtterna som är en blandning av indiansk, spansk och angloamerikansk matkultur. För den som vant sig vid att äta chile är det svårt att vara utan, eftersom chile är både beroendeframkallande och god.

TEXT OCH FOTO: NATHALIE DUMON

Få som bokar en resa till sydvästra USA torde göra det för matens skull, men då väntar en angenäm överraskning, åtminstone för den som uppskattar mat med lite hetta. Regionens kulinariska epicentrum är otvivelaktigt New Mexico och den som besöker en restaurang där får med största sannolikhet frågan: - Röd eller grön?

Röd eller grön vad för något? Chile såklart! Det är framförallt den gröna chilens som är typisk för området. - I New Mexiko är vi chile-snobbar, slår Linda Rosales fast. Andra talar om hetta, vi talar

om smak. Hon och hennes familj odlar chile och andra grönsaker som de säljer i sin gårdsbutik. Regelbundet skickar hon också skalad, hackad och torkad grön chile med posten till Alaska, Connecticut och andra platser över hela USA till människor som tidigare bott eller vistats i New Mexico. Chilen i New Mexico är nämligen unik och går i princip inte att få tag på någon annanstans. Och för den som vant sig vid att få en daglig dos grön chili härifrån är det svårt att leva utan den. Grön chile är beroendeframkallande.

En av Rosales kunder förtydligar: - Man kan säga att vi här i New Mexico odlar chilens "champagne", eftersom förutsättningarna och jordmånen för att odla chile är perfekta just här. Att jämföra vår chile med andra sorter som t.ex. Dutch bonnet eller jalapeño utifrån hur heta de är, är som att bedöma olika sorters vin efter hur mycket alkohol de innehåller.

Att höra människor i New Mexico bedöma olika sorters chili är faktiskt lite som en vinprovning. Sorten New Mexico Green beskrivs som söt och

Det ser kanske inte så aptitligt ut, men på den som någon gång känt doften av nyrostad chile börjar det onekligen att vattnas i munnen vid den här anblicken. Tänk långsamt ugnsrostade grönsaker i kombination med en distinkt sötaktig hetta med ett visst sting och du får en någorlunda uppfattning om doften.

Efter rostningen läggs chilén i plastsäckar för att "svettas", vilket gör att skalen lossnar lättare.

jordaktig. Big Jim och Sandia är bara två exempel på olika typer av New Mexico Green med olika hetta. Smaken är förutom sort även beroende av växtplats, jordmån, odlingsteknik och skördetidpunkt. I New Mexico är man också övertygad om att odlarens humör påverkar smaken. En ilsken bonde skördar den hetaste chilin.

Unik mix

Själv ordet chile kommer från ett indianskt ord som betyder 'röd' eller 'röd planta'. 'Chile' syftar på frukten, medan 'chili' är namnet på rätten med chilipulver, bönor och köttfärs. Chile har växt vilt samt odlats i Sydamerika och i sydvästra USA i många tusen år av indianerna och utgör tillsammans med majs, pintobönor och squash basen i de flesta maträtterna än idag. Chile är en frukt av familjen Capsicum, som är släkt med bl.a. tomater och potatis och inte alls med peppar (*piper nigrum*), så som Columbus antog när han tog chile med sig från Amerika till Spanien - därav den egentligen felaktiga benämningen "chilepeppar".

Spanjorerna bidrog emellertid från 1500-talet och framåt med att sprida användandet av

chile i matlagningen när de koloniserade sydvästra USA. De introducerade också ris, vetemjöl (här serveras fortfarande sällan ett mål utan nygräddade vetetortillas) och inte minst genom att de höll tamboskap. Kött, framförallt biff, användes också av de angloamerikanska nybyggarna som slog sig ner i området under 1800-talet och satte sin prägel på maten.

Det är den kulturella mixen som gör maten i New Mexico olik den någon annanstans. Skribenten Charles Kuralt konstaterade att New Mexico är ett väldigt dåligt namn på en stat som varken är ny eller mexikansk och detsamma gäller maten. Trots riklig förekomst av tortillas, enchiladas och burritos är den inte densamma som mexikansk mat. Chile används i New Mexico för sin smak, inte primärt för hetta. För övrigt bakas tortillas i Mexiko med majs istället för vete. Man kan heller inte få sopaipillas, det fluffiga dunlätta lilla brödet som man bryter upp och håller honung i. Maten i Mexiko är generellt snabblagad, medan den i New Mexico är mer att betrakta som "slow food" med grytor som

puttrar på spisen dagen lång. Kosten är känd för att vara enkel, hälsosam och god.

Capsaicins effekter

Chile är nämligen nyttig också. Den är rik på bl.a. A- och C-vitamin; den hjälper matsmältningen och ökar förbränningen, tack vare alkaloiden capsaicin, som står för hettan i chile. Capsaicin frigör också endorfiner, kroppens naturliga smärtlindrare, som ger en känsla av välbefinnande och stimulans. Det är därför inte så konstigt att det är lätt att bli beroende av chile! Det finns mediciner som lindrar reumatiska smärtor som innehåller capsaicin. Chile tros också minska risken för hjärtinfarkt och blodproppar.

LÄS MER

Läs mer om chile och se recept på klassiska rätter från New Mexico på www.myplanet.se

Svalka mot hettan

Hettan i chile mäts i SHU, Scoville Heat Unit. Enklaste sättet att avgöra graden av hetta hos chile är förstås att smaka på den, men det kan såklart orsaka provaren ett visst mått av smärta. Den som har råkat äta riktigt het chile kan inte svalka den brännande hettan i munnen med att dricka stora mängder vatten, eftersom capsaicin inte är vattenlöslig. Istället kan man få viss lindring genom att dricka mjölk eller genom att äta yogurt. I mejeriprodukter finns nämligen ett ämne som lossar capsaicinet från smärteceptorerna det binder till. Om man råkat få chilens olja på huden funkar det även att badda t.ex. fingrarna i mjölk. När man hanterar het chile är det dock att rekommendera att använda gummihandskar. Och undvik för allt i världen att gnugga ögonen!

Om man lagar mat med chile och den vid avsmakningen visat sig bli för het kan man prova att tillsätta lite tomatås eller tomatpuré till receptet. Tomater "suger upp" hetta och är rent generellt en bra kombination med chile. Servera gärna dessutom guacamole eller gräddfil till maten. Ett annat knep, som en kokbok rekommenderar, är att helt enkelt servera gästerna så mycket öl att de inte bryr sig om hur het maten är!

Hantera chile

Den gröna chilen skördas på hösten och då doftar hela New Mexico under några veckor ljuvligt av färsk, nyrostad chile från rosterierna som poppar upp i stort sett i varje gathörn. Rostningen framhäver och förbättrar smaken. Chileförsäljarna rostar så mycket chile kunden vill ha medan han eller hon väntar och sedan läggs chilens i stora platsäckar för att "svettas". Det gör att skalens lossnar lättare. När man kommer hem med säckarna är chilen fortfarande varm. De flitiga skalar och kärnar ur chilens innan de fryser

den, medan andra lägger den i mindre plastpåsar och fryser den som den är. De riktiga chilens köper olika sorters grön chile med olika hetta och karaktär för olika typer av maträtter. Förr gick många arbetsdagar åt till att skala chile en gång om året och ofta samlades kvinnorna från flera familjer för att skala tillsammans.

Färsk eller fryst är bäst

Näst färsk rostad chile har fryst den bästa smaken, därefter torkad och sist konserverad. Konserverad skalad och hackad grön chile finns att köpa i de flesta matbutiker på texmex-hyllan. Då kommer chilens troligen inte från New Mexico och smaken är förmodligen både mild och menlös, men det funkar som ersättning om man inte har något annat alternativ. Kanske ska man då också blanda i några hackade rostade jalapeños för att få lite mera stuns. Chile fungerar också bra som malet pulver och särskilt den röda chilens är vanligast som pulver. Fast det ska vara rent färskt chilpulver, inte det chilipulver som säljs i de flesta mataffärer och som

förutom en liten dos malen chile även innehåller svartpeppar, salt, socker, paprika, lök, vitlök och andra kryddor. Ett bra chilpulver har en djupröd färg och är inte för torrt och finmalet. Det har en tendens att klumpa sig p.g.a. att de naturliga oljorna inte har ångats bort och fortfarande är färska. Oljorna lämnar röda fläckar om man gnider pulvret mellan fingrarna.

Laga mat med grön chile

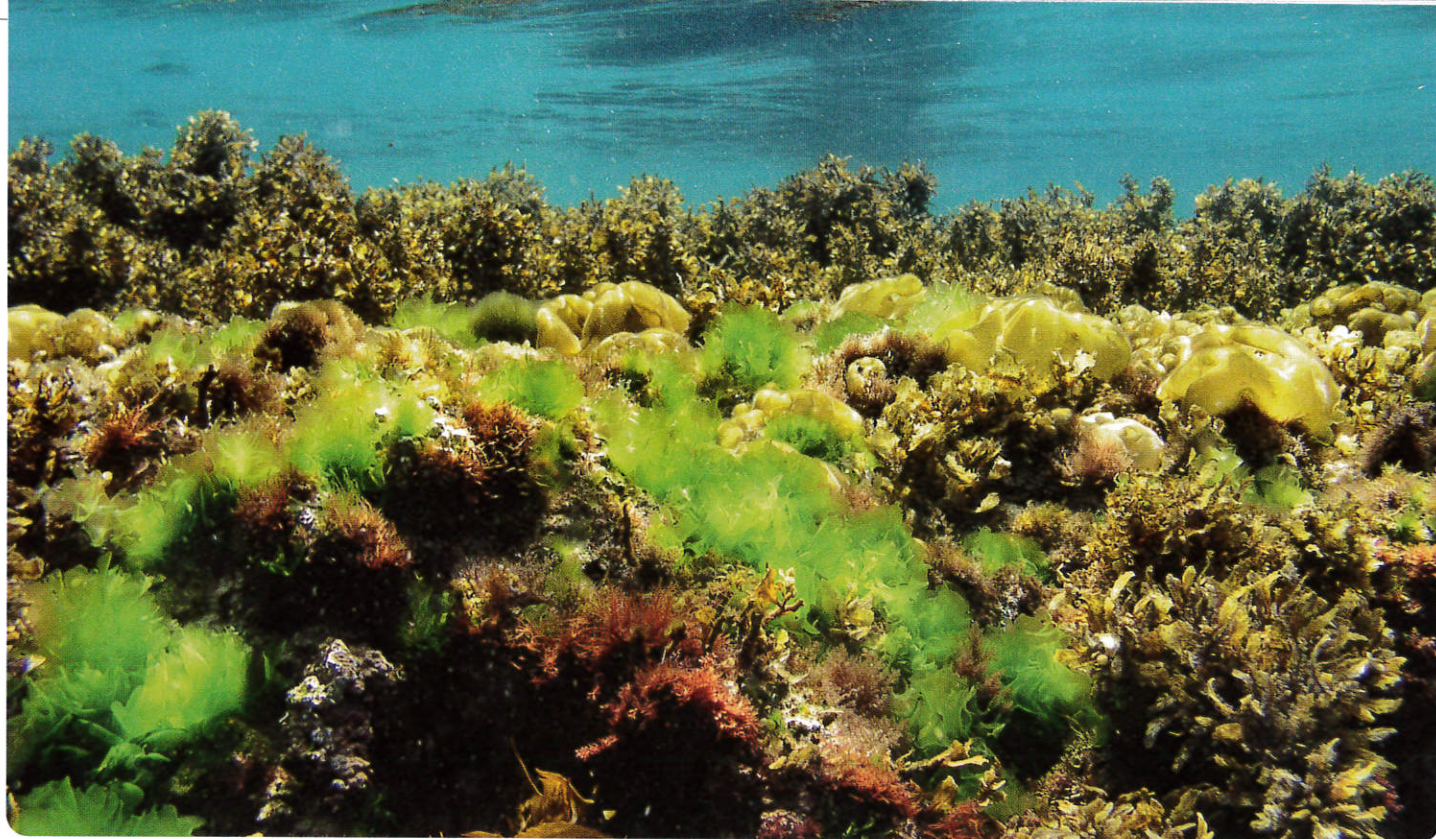
Det absolut vanligaste sättet att använda färsk, rostad, skalad och urkärnad grön chili i New Mexico är att hacka den och tillsätta den till lök och vitlök som steks genomskinliga i olja i en stekpanna. Den här blandningen sätter piff på det mesta: som tillbehör till kött och grönsaker, som topping på potatismos, pizza, sallader eller hamburgare ("Green chile cheeseburger" är en klassiker), i burritos och på enchiladas; blandningen sätter sting på din guacamole och ger karaktär till din köttfärslimpa, biffar eller gryta...

Min personliga favorit är att helt enkelt lägga nyrostad grön chile på en dubbel ostsmörgås eller i en tortilla med ost och sedan steka smörgåsen lätt eller smälta osten i mikron. Färsk rostad chile och ost är en ljuvlig kombination och i det här fallet stämmer det att det enklaste är det absolut godaste. Prova och du kommer också att bli beroende! ☺

Hos Rosales säljs flera olika sorters chile med olika smak och hetta.

Väntar man tillräckligt länge med att skörda chilens hinner den mogna fullt ut och bli röd. New Mexico Green och New Mexico Red kommer alltså från samma planta.

Penguin Island – och havet omkring

Penguin Island bara 42 km söder om Perth erbjuder mer än de berömda dvärgpingvinerna. Ön är definitivt värd ett besök. Om det inte var för Rottnest Island, som man kan åka båt till från centrala Perth och Fremantle, skulle Penguin Island utan tvekan vara en riktig turistmagnet!

TEXT OCH FOTO: OLE PEDERSEN

Resan ner till Rockingham är inte speciellt spännande, men om man har egen bil bör man ta vägen genom Fremantle och ner längs kusten. I Fremantle ligger det gamla fängelset som nu är kulturminnesmärkt, och det är faktiskt tankeväckande att det har varit i bruk ända fram tills för några få år sedan. Längre ner längs kusten låg det förr i tiden ett varv som levde på att bygga fartyg till den australiska flottan, men här huserar nu toppmoderna Austral Shipyard som bygger de fina katamaranerna som även seglar i danska och svenska farvatten. Snabbfärjan Villum Clausen, som trafikerar sträckan Ystad-Rønne, är faktiskt byggd här år 2000 och slog nytt världsrekord för passagerarfartyg på vägen från Västaustralien till Sverige; färjan körde 1 970 km på 24 timmar på havet utanför Sumatra.

Vad gör man sedan när man står där och tittar på Penguin Island ner från den lilla hamnen på Mersey Point? Jo, man kan ju ta färjan som går en gång i timmen, och som bara kostar några få dollar – men man kan ju också gå dit! Från det lilla färjeläget följer man stranden till vänster ca 100 m. Här finns en liten sandbank som är lätt att se vid lågvatten. Djupet vid högvatten är dock inte mer än att vattnet når i höfthöjd, och har man inte för mycket packning är det absolut ett härligt alternativ att promenera de ca 800 meterna över till ön.

Och när man kommer fram?

Borta på ön har man byggt en del solskydd av gammalt drivtimmer, och här kan man hita skydd från solen som alltid är obönhörlig mitt på dagen. Penguin Island är bara ca 200

DVÄRGPINGVINEN

Dvärgpingvinen med det latinska namnet *Eudyptula minor* finns på Australiens sydkust samt på Sydön i Nya Zeeland. Den är något mindre än pingvinerna på Antarktis, men lever precis som de i kolonier. Penguin Island har enligt uppgift Australiens största koloni, och de många kalkstensgrottorna på ön ger närmast perfekta förhållanden för den lilla pingvinen.

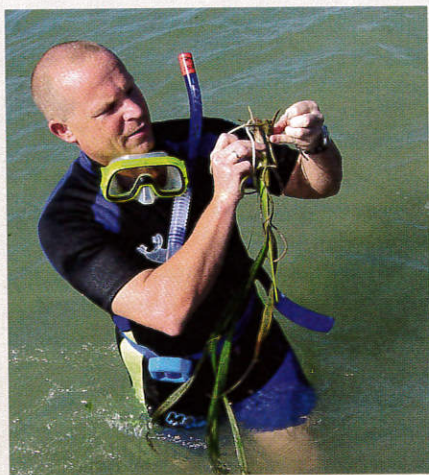
Dvärgpingvinen blir 6-7 år gammal, och varje vår lägger honan två ägg som kläcks efter 36 dagars ruvning. Ungarna är i början totalt hjälplösa och matas därför konstant av föräldrarna under de första 2-3 veckorna. Därefter ger sig föräldrarna ut för att fiska under dagtid, medan ungarna lämnas kvar i kolonin och väntar på dagens stora måltid när de vuxna kommer hem. Efter 8 veckor är den karakteristiska vattentäta fjäderdräkten fullt utvecklad och ungarna är redo för livet ute i den stora världen!

m bred och omkring 1 km lång, så man kan lätt gå runt hela ön. Norra änden präglas av klippig kust, och här är stranden täckt av vatten vid högvatten, så att man måste upp och gå på fina boardwalks som har anlagts för att skydda flora och fauna mot nedslitning.

Besökscentret är enligt uppgift mycket bra, särskilt för barnfamiljer. Det är enda stället på ön där man garanterat kan få se dvärgpingviner, men vi var på jakt efter äkta vara i vilt tillstånd! Jag har sett många bilder från Sydastralien och från Nya Zeeland där de små söta pingvinerna spatserar runt på stranden, men det var inte precis en sådan syn som mötte oss när vi gick i land. Ja, vi gick faktiskt ut till ön, trots att vi bar på både drycker och en massa snorklingsutrustning. Men Tim, min kollega, är världens mest otåliga person, och

VI PRESENTERAR

Ole Pedersen är marinbiolog och anställd som forskare samt undervisar på Köpenhamns universitet där han primärt arbetar med vattenväxters ekologi och fysiologi. Hans forskningsarbete sker på många olika ställen runt om i världen, och han utnämndes nyligen till adjunct associate professor vid University of Western Australia i Perth. Det gör att han måste åka Västastralien en gång om året under de närmaste fem åren. Där ska han bl.a. studera en märklig suckulent som bara växer i och omkring saltsjöarna öster om Perth.

Nästa gång du kan möta Ole är på Sct Thomas i Danska Västindien där han ansluter till den danska Galathea 3-expeditionen i mars 2007. Du kan se fram emot fina bilder av jätterockor och havssköldpaddor från ett annat område av världen. Följ Galathea på www.galathea.nu

Vem skulle inte vilja ha ett sånt här akvarium hemma?

kunde därför inte vänta de 10-15 minuterna som var kvar innan färjan skulle gå. Lyckligtvis nådde vi land precis före färjan och hittade därför ett riktigt fint solskydd precis framför näsan på de andra...

Djurlivet

Stranden är ett fantastiskt virrvarr av fina kalkstensformationer. Vattnet har under årtusenden gröpt ur mjuka områden där det bildats fina kalkstengrottor. Dessvärre riskerar man att ramla ner i dem och därför får man inte ta sig in i dem. Kanske finns förbudet också med hänsyn till pingvinerna, för det är just här de gömmer sig medan turisterna besöker ön. Jag trodde faktiskt att jag skulle bli tvungen att lämna ön utan att ha fått se vilda dvärgpingviner, men så upptäckte vi en samling karakteristiska fotsår i sanden framför en pytteliten kalkstengrotta alldeles nere vid vattnet. BINGO! Här gömde sig två dvärgpingviner för att undgå våra nyfikna blickar.

Men nu finns det ju annat än dvärgpingviner på Penguin Island. Delfiner och sälar till exempel! Grannön bara 500 m norr om Penguin Island heter faktiskt Seal Island – och det inte utan anledning. I havet runt ön vimlar det av nyfikna sälar som leker i vattnet med sina kutar, om man kommer vid rätt tidpunkt på året. Det gjorde inte vi; vi var där i oktober och det är lite sent. På Seal Island finns också en liten sjölejonkoloni som enligt uppgift också ska vara en upplevelse. Men det finns gränser för hur mycket man hinner med på

en dag, och jag hade redan innan vi åkte bestämt att också snorkla ett par timmar den söndagsförmiddagen.

Havet omkring Penguin Island

Så det var bara att sätta på cyklop och snorkel – och våtdräkten, för så varmt är vattnet nämligen inte heller om man har tänkt snorkla runt i några timmar. Om man kommer tidigt på morgonen innan vinden tilltar, är vattnet klarast. Senare på dagen blåser

HAVET UTANFÖR VÄSTAUSTRALIEN ÄR ETT AV DE OMRÅDEN I VÄRLDEN SOM HAR HÖGST BIODIVERSITET AV MAKROALGER, OCH DET UPPTÄCKER MAN SNART. SYNEN HÅLLER ABSOLUT VÄRLDSKLASS!

(makroalger) som inte har rötter, och som kan fästa sig direkt på den hårda klippan.

Havet utanför Västaustralien är ett av de områden i världen som har högst biodiversitet av makroalger, och det upptäcker man snart. Synen håller absolut världsklass! Den ena vackra formationen avlöser den andra, och tiden går snabbt medan minneskortet i kameran sakta men säkert fylls med bilder.

Habitat för havsgräs

In mellan den hårda klippan är det mjuk sandbotten, och här växer havsgräsen som är nära släkt med vårt ålgräs. Det är faktiskt havsgräsens speciella miljökrav som har tagit mig runt i världen, eftersom jag har jobbat med olika havsgrässamhällen – från Florida Bay och olika platser i Europa till Thailand, Vietnam, Filippinerna och Australien. Därför kan jag inte låta bli att titta lite extra på dem när jag ser dem.

Men det jag såg gjorde mig faktiskt bekymrad. Som man kan se på en av bilderna växer det i många fall små ljusgröna tofsar av makroalger på havsgräsens blad. Det ser vackert ut – och jag har aldrig sett det på andra ställen – men det är dessvärre ett tecken på att havet omkring Penguin Island tar emot allt för stora mängder näringsämnen från land. Näringsämnen kommer knappast från det australiska lantbruket, utan snarare från de tusentals enfamiljshus som har byggts under de senaste 20 åren hela vägen ner längs kusten från Fremantle till Rockingham. Nästa steg i denna trista föroreningsprocess är syrebristfenomen under sensommaren, något som vi känner igen från Europa och USA med alla de tråkiga följdverkingarna på fiske och andra fritidsaktiviteter.

det nästan alltid upp, och då är det dessvärre många små partiklar som virvlar upp och gör sikten under vatten mycket sämre. Så man måste ge sig av tidigt om man vill ha fullt utbyte av sin snorkling eller scubadykning.

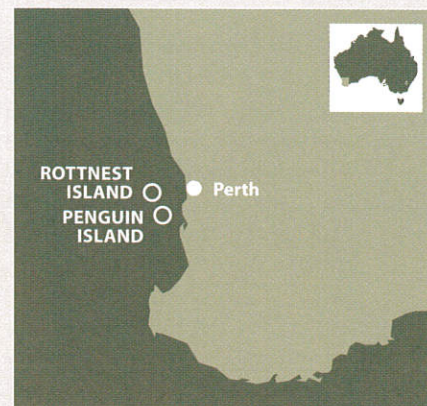
De fina kalkstensformationerna fortsätter ut i havet där de bildar några helt fantastiska undervattenslandskap. I motsats till kalkstensklipporna på land blir dessa formationer snabbt överväxta av olika typer av tång

Krabborna finns överallt på stranden, men man behöver inte vara rädd för att de ska bita en i stortån.

INFO

Gå in på www.penguinisland.com.au för att se en turlista eller hitta ett par bra länkar till några av alla "tour operators" som gärna hämtar upp en på hotellet i Perth.

Australierna är väl medvetna om detta. Jag pratade med professor Di Walker på UWA, och det är en kamp som ständigt utkämpas med de stora arkitekt- och byggföretagen när ny mark ska bebyggas. Det är under de senaste åren som krav på avloppsrening har ställts i samband med nybyggnation, och det innebär merkostnader som byggherren ofta försöker undvika. Dessvärre får det konsekvenser, men tills vidare får man leva med denna miljöpåverkan, och om man kommer från Europa väntar fortfarande en sagolik naturupplevelse i vattnet omkring Penguin Island. ☺

Glöm inte snorkel och cyklop! Om du är scuba-dykare kan du också boka olika dykutflykter omkring Penguin Island och Seal Island.

Aloha Hawaii

HAWAII ÄR EN AMERIKANSK STAT MED MÅNGA AMERIKANER, JAPANER OCH EN VÄSTERLÄNDSK KULTUR. MEN ÖARNA HAR ÄNDÅ FORTFARANDE EN EGEN TROPISK CHARM. OCH DET ÄR JUST KOMBINATIONEN AV CIVILISATION OCH ORÖRD SKÖNHET SOM GÖR STATEN I STILLA HAVET TILL EN SÄRSKILT GIVANDE UPPLEVELSE FÖR BESÖKARE SOM GILLAR BÄGGE DELAR. TEXT OCH FOTO: PIA ØRSKOV

Ska jag vara helt ärlig så rangordnade jag Hawaii i mitt medvetande på samma nivå som Mallorca. En plats som ursprungligen hade både skönhet och charm, men som åratals av turism hade förvandlat till ett reservat för rika amerikaner. Där turisterna drar iväg på luau-fest i stället för grisfest och ser på hula i stället för flamenco. Men efter en sex veckors bilresa i västra USA kändes det väl inte helt fel med ett par veckors slapparsemester 4 000 km ännu längre västerut – ungefär halvvägs mot Japan! Om stället var Mallorca eller Hawaii gick nästan på ett ut. Bara det fanns sol, strand och avkoppling. Att Hawaii visade sig vara både det och riktigt mycket mer var en positiv överraskning som lyfte besöket mot begeistringens toppar. Amerikansk kultur och komfort behöver inte utesluta oförstörd natur och upplevelser utanför civilisationens gränser, började jag långsamt inse. Hawaii har helt enkelt allt – för den som är ute efter det.

Kihei – en bra utgångspunkt

Hawaii-öarna är topparna på en lång vulkankedja som sträcker sig nästan 5 000 km från Hawaii Island till Aleutergraven i norra Stilla havet. De flesta av topparna är nu gömda i havet, så landet omfattar åtta större öar. Huvudstaden är Honolulu på ön O'ahu dit de flesta turister kommer för att sedan åka vidare till andra öar med inrikesflyg eller kryssningsfartyg. Vårt första mål var dock ön Maui där vi hade hyrt en lägenhet på den solrika östkusten nära stranden i Kihei. Den visade sig innehålla allt som vi överhuvudtaget behövde. Gott om plats, ett fullt utrustat kök, två badrum, tre sovrum, aircondition, tvättmaskin och torktumlare, altan med utsikt mot havet och tillgång till gemensam grill och swimmingpool. Dessutom hade ägaren från Colorado utrustat ett förråd med flera surfbrä-

dor, strandleksaker, outhärliga kylväskor och strandmadrasser som vi kunde använda. En riktigt bra utgångspunkt för en familj med tre vattenälskande pojkar.

Vattenfall i tre våningar

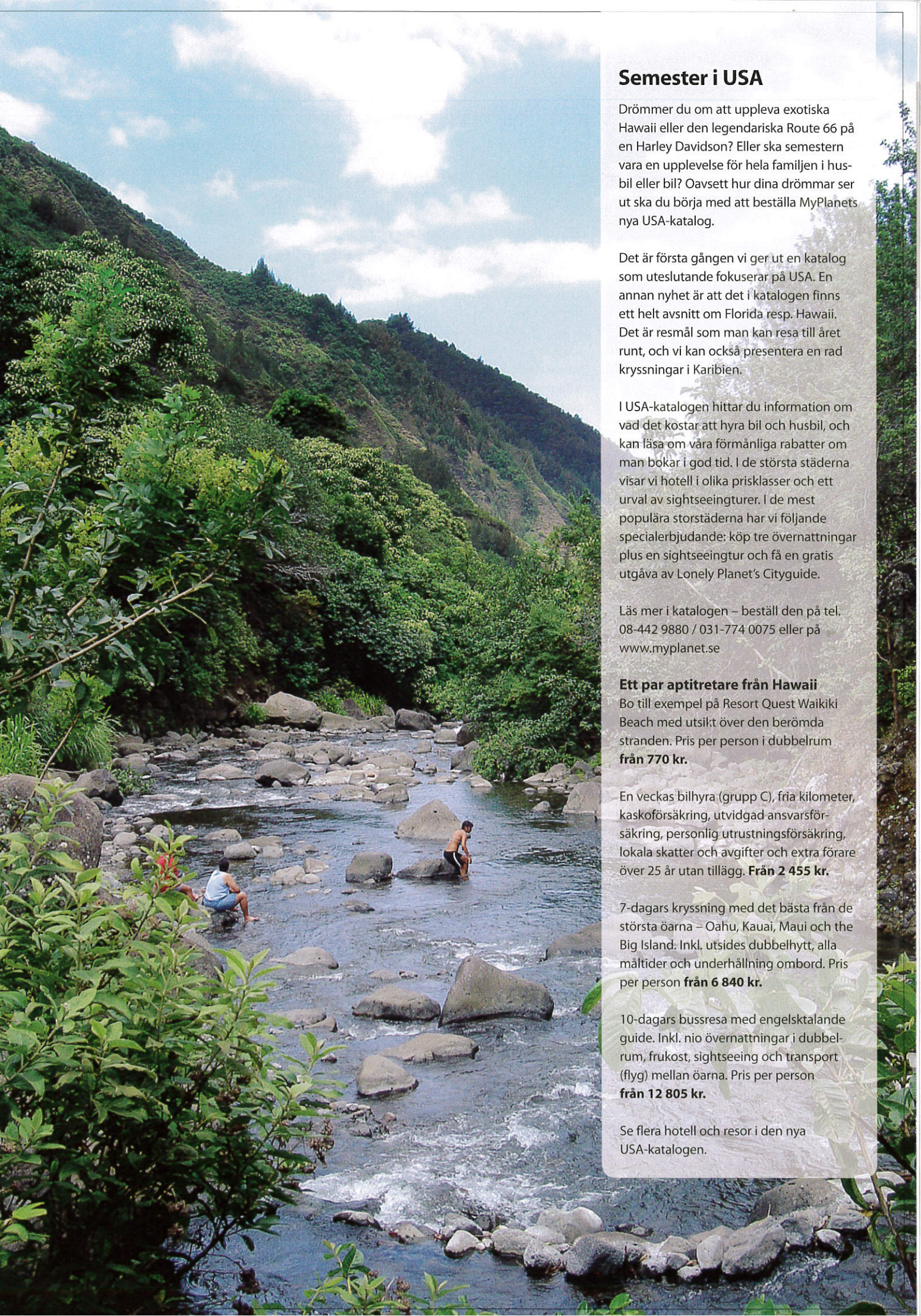
Den första bilturen gick mot närmaste stormarknad för att fylla det tomma kylskåpet. En snabb tur med kundvagnen övertygade oss om att det var riktigt bra med en grill i trädgården, för stora biffar var det enda

som var billigt. I gengäld kostade en grön paprika 20 kr och en kvarts liter mjölk 10 kr. Prisnivån på Hawaii ligger allmänt en bit högre än i resten av USA, eftersom de flesta livsmedel måste importeras.

I Kihei-området finns både restauranger, butiker, flera fina stränder och surfmöjligheter som dem man föreställer sig när man sitter hemma i soffan med resekatalogen i handen. Därför gick våra bilturer efter hand längre och längre bort för att vi skulle uppleva andra sidor av Maui:s varierade natur. Trots åksjuka i familjen bestämde vi oss för att satsa på en heldagstur längs kusten från Kahului till Kipahulu. Sträckan på Hana Highway är känd som "Vägen till Hana" och som en av världens vackraste. Turen är berömd dels för sina otroligt många hårnålssvängar på den smala vägen och dels för den fantastiska naturen. Det finns inga skyltar eftersom man vill bevara vägens oförstörda och naturliga skönhet, och därför måste man själv söka efter sevärdheterna som beskrivs i guideböcker och broschyrer.

Utsikten från den ringlande kustvägen är i sig värd resan, men stannar man och promenerar den sista biten kan man njuta av vattenfall, sötvattensjöar, tropisk regnskog, exotiska växter och blommor. Området är en av världens mest regnrika kuster, genomskuret av vattenfall och raviner. En absolut favorit i vår familj var Ohe'o-ravinen där en promenad på ett par kilometer leder fram till ett vattenfall i tre våningar som man kan simma in under – eller bara plaska runt i sötvattensjöarna som förbinder vattenfallen. En annan favorit var stranden med de kolsvarta stenarna vid Pā'iloa Bay och den långa, smala ravinen som närmast är helt sagolik att krypa in i för barn och vuxna med barnasinnet i behåll.

Semester i USA

Drömmer du om att uppleva exotiska Hawaii eller den legendariska Route 66 på en Harley Davidson? Eller ska semestern vara en upplevelse för hela familjen i husbil eller bil? Oavsett hur dina drömmar ser ut ska du börja med att beställa MyPlanets nya USA-katalog.

Det är första gången vi ger ut en katalog som uteslutande fokuserar på USA. En annan nyhet är att det i katalogen finns ett helt avsnitt om Florida resp. Hawaii. Det är resmål som man kan resa till året runt, och vi kan också presentera en rad kryssningar i Karibien.

I USA-katalogen hittar du information om vad det kostar att hyra bil och husbil, och kan läsa om våra förmånliga rabatter om man bokar i god tid. I de största städerna visar vi hotell i olika prisklasser och ett urval av sightseeingturer. I de mest populära storstäderna har vi följande specialerbjudande: köp tre övernattningar plus en sightseeingtur och få en gratis utgåva av Lonely Planet's Cityguide.

Läs mer i katalogen – beställ den på tel. 08-442 9880 / 031-774 0075 eller på www.myplanet.se

Ett par aptitretare från Hawaii

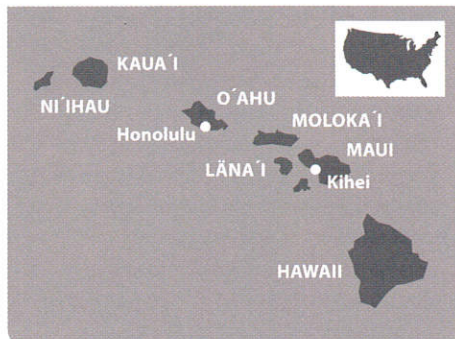
Bo till exempel på Resort Quest Waikiki Beach med utsikt över den berömda stranden. Pris per person i dubbelrum **från 770 kr.**

En veckas bilhyra (grupp C), fria kilometer, kaskoförsäkring, utvidgad ansvarsförsäkring, personlig utrustningsförsäkring, lokala skatter och avgifter och extra förare över 25 år utan tillägg. **Från 2 455 kr.**

7-dagars kryssning med det bästa från de största öarna – Oahu, Kauai, Maui och the Big Island. Inkl. utsides dubbelhytt, alla måltider och underhållning ombord. Pris per person **från 6 840 kr.**

10-dagars bussresa med engelsktalande guide. Inkl. nio övernattningar i dubbelrum, frukost, sightseeing och transport (flyg) mellan öarna. Pris per person **från 12 805 kr.**

Se flera hotell och resor i den nya USA-katalogen.

Mauis iskalla topp

Bestämmer man sig när man har kommit till Kipahulu för att fortsätta i stället för att köra samma väg tillbaka, kommer man ut på en mycket primitiv grusväg som biluthyrarna varnar för att ge sig ut på. Gör man det ändå får man uppleva andra sidan av Maui också. Kärva klippor, rester av stelnade lavaströmmar, vindpinade och förtorkade träd och buskar. Dammet på bilen gjorde det svårt att bortförklara för biluthyraren var vi hade varit.

Denna kärva sida upplever man också i det

Amerikansk kultur och komfort behöver inte utesluta oförstörd natur och upplevelser utanför civilisationens gränser, började jag långsamt inse. Hawaii har helt enkelt allt – för den som är ute efter det.

närmast mänliknande landskapet mitt på ön i Haleakala-kratern som i verkligheten är toppen av en enorm sköldvulkan. Den anses fortfarande som en aktiv vulkan, även om det är 200 år sedan den hade ett utbrott. Det tar knappt två timmar att köra från kusten längs Haleakala Crater Road upp till den 3 055 höga, vindpinade och iskalla toppen, och häruppe ovanför molnen är utsikten över det röda kraterlandskapet och kustområdet helt makalös.

Glamourös brunch

Efter tio dagar på Maui hamnade vi direkt i amerikansk storstadskultur när vi flög till O'ahu och checkade in på ett av Honolulu's många skyskrapshotell på fem minuters gångavstånd från den berömda Waikiki Beach. Här på 24:e våningen var det en smula märkligt och fascinerande att känna sig placerad mitt i New York och samtidigt ha den ljumma och tunga tropikluften i näsborrarna. På gatorna går folk i Guccidräkter med Christian Dior-väskor sida vid sida med folk i badbyxor och surfbrädan under armen – utan att någon lyfter på ögonbrynen. Restauranger, hotell, shoppingcenter och dyra butiker ligger tätt längs den tre kilometer långa stranden som i 100 år har lockat miljoner turister. 65 000 turister om dagen blir det. Strandmadrasser och badlakan ligger minst lika tätt, och det kan vara svårt att få en plats i vågorna bland alla kulörta badmadrasser och baddjur med japanska och amerikanska turister.

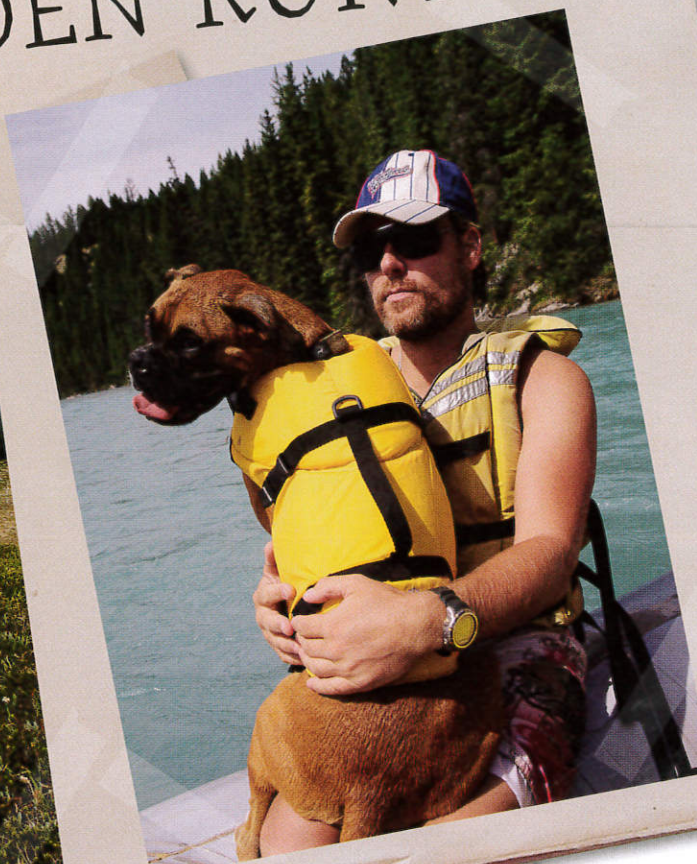
Ändå är Waikiki Beach värd ett besök. Inte minst när man mitt bland allt detta får syn på den rosa pärlan "Pink Palace" som i verkligheten heter Royal Hawaiian Hotel och har en glamourös historia som daterar sig från 1927, alltså innan betongjättarna gjorde sitt intåg. Hotellet är byggt i spansk-maurisk stil, och nästan allt går i rosa, från blommor till servetter, handdukar, telefoner och mattor. Vid öppningen ansågs det som det finaste semesterhotellet i Amerika, något som förstas lockade Hollywoodstjärnor, presidenter och miljonärer. Det finns fortfarande en aura av Hollywood när man går genom de höga gångarna och hallarna och genom den fyra hektar stora parken som omger det rosa palatset. Men tar man på sig sina finaste sommarkläder kan man enkelt smälta in i omgivningarna och tillsammans med de internationella gästerna insupa den blandade atmosfären av lyx och kolonialtid. Då kan man slå sig ner vid ett rosa bord och beställa hotellets brunch för bara ett par hundra kronor. Här kan man sedan smörja kråset i ett par timmar med all världens specialiteter och delikatesser och få kocken att laga exakt den omelett man alltid har drömt om, medan man ser på och låter det vattnas i munnen.

Så är det med Hawaii också. Aloha and mahalo – we'll be back! ☺

TIMM OCH KATRINE RESER JORDEN RUNT

TIMM OCH KATRINE

Timm Vladimir och
Katrine Engberg har nu
nått fram till Kanada och
deras långa resa är på väg
mot sitt slut. Men innan dess
väntar några aktiva dagar i de
kanadensiska Klippiga bergen.

TEXT: KATRINE ENGBERG FOTO: TIMM VLADIMIR

Kootenay den 21 till 28 juli
Långt inne i skogen vid Kootenay River mellan Kootenay och Banff National Park ligger de familjeägda Cross River-stugorna. Här driver Robert och Marilyn Patenaude tillsammans med sin son Troy Kootenay Wilderness Tours, som sysslar med vildmarksturer runt i området med utgångspunkt från stugorna. Vi hade bokat en vecka utan att exakt veta vi skulle

göra medan vi var där, så vi var rätt spända när vi kom fram på kvällen efter ett par långa timmar i bilen. Vi ramlade in i ett kaos av lekande barn, hundar och ett proppfullt gemensamt kök där vänner, gäster och familjen själv högljutt delade dagens upplevelser över kvällsmaten. Vi fick ett hjärtligt mottagande, sedan en öl och en tallrik i handen och hörde från och med då liksom till familjen. Det var inte den stora

informationsrundan, men i gengäld kände vi oss genast så hemma att vi kopplade av helt och hållet och bara njöt av de upplevelser som serverades under resten av veckan. Patenaude-familjen driver sin stug- och utflyktsverksamhet som en hobby vilken handlar mer om nöje än förtjänst, och behandlar därför sina gäster som vänner snarare än som kunder.

River rafting på Kootenay River
Vår första utflykt var två dagars river rafting på Kootenay River under ledning av Troys kompetenta flickvän Tabitha som till vardags jobbar som professionell river rafting-guide. Vi hade provat försäkring tidigare, men alltid bara maximalt ett par timmar åt gången, så att färdas 90 kilometer under två dagar var någonting helt nytt och spännande. Med på turen var Tabitha, sex gäster – vi två och en trevlig engelsk familj på fyra – och Zoe, Troy och Tabithas gyllenbruna boxer som iförd flytväst i hundstorlek deltog som båtens maskot. Det stod snabbt klart att river rafting automatiskt blir

dubbelt så kul med en hund ombord! Zoe var fortfarande bara en stor valp och inte helt trygg med de våldsamma strömmarna i floden, så hon klättrade konsekvent upp i knäet på någon av oss när det blev för våldsamt. Vi fick turas om att klara oss genom forsarna med 15 kg hund i famnen. Lite besvärligt men ganska mysigt! Vi övernattade i tält på en liten camp site vid floden och hade en fantastisk kväll med lägereld och pinnbröd, spökhistorier och bison-chili con carne. När vi steg upp hälsades vi godmorgon av ett vargyl i gryningen och kände oss mycket långt från civilisationen.

Tvådagarshike i Klippiga bergen.
Nästa utflykt var en tvådagarsvandring i de

kanadensiska Klippiga bergen. Bara vi två och Troy – och förstas Zoe, den här gången med egen hundryggsäck. Vi gick upp till Marvel Pass längs en liten stig som Patenaude-familjen själv har anlagt, och befann oss i ett häfnförande vackert bergslandskap med kritvita glaciärer och blomstrande ängar. Vi lämnade stugorna på morgonen och såg ingen annan människa förrän vi kom tillbaka på kvällen nästa dag, så öde var det. Inget buller, inget artificiellt ljus, bara bergen och vi. Att sitta på det här sättet på en bergstopp och laga ägggröda över en provi-

sorisk eld, ordentligt hungriga och utmattade av vandringen och den friska luften och med utsikt över en ägggrön glaciärsjö – det är något av det härligaste man överhuvudtaget kan tänka sig. Om livet en dag känns tungt och komplicerat, gå upp på ett berg – gärna i sällskap av en boxer – och ät frukost i soluppgången. Sedan känns det mycket bättre!

Sequoyah Trueblood

En fast medlem i Cross River-staben är Sequoyah Trueblood som är "native elder" och medicinman för Mohawk-stammen och för sin omvärld i allmänhet. Han bor hos Patenaude-familjen på sommaren och håller kurser i indiansk kultur och livsfilosofi. Det vill säga när han inte är i Japan på besök hos Sonys vice vd eller umgås med sin goda vän Goldie Hawn. Det finns möjlighet för gästerna att övernatta i tipi-byn intill stugorna och tillbringa lite tid med Sequoyah vilket i sig är en stor upplevelse. Inte så mycket på grund av det kulturella, även om det självklart är kul att prova på att röka fredspipa och besöka en svetthydda, utan mer för att han är en ovanlig och mycket inspirerande person som har vigtt sitt liv åt att hjälpa andra. Sequoyah har varken personnummer eller fast bostad, och befattar sig aldrig med pengar. Han förlitar sig uteslutande på alla de människor som bjuder in honom att dela med sig av sin livsfilosofi, oavsett om det är en fattig indian-kommun i Yukon-territoriet eller Hollywoods megastjärnor. Mötet med honom satte igång tankar hos oss bägge två: om resor, om kärlek och om livet i allmänhet. Vi åkte därifrån med känslan av att ha lärt oss något viktigt. ☺

INFO

Timm Vladimir och Katrine Engberg har löpan-de skrivit om sina spännande upplevelser på sin långa jordenruntresa på www.myplanet.dk/timm. Här kan du läsa alla resebrev och se de fina bilderna från Australien, Nya Zeeland, USA och Kanada.

KOOTENAY WILDERNESS TOURS

Vill du få samma upplevelse som den som Timm och Katrine fick med Kootenay Wilderness Tours? Här är två exempel på turer.

Den ena är en 6-dagars vandring då du kommer till sjöar och vattenfall som ligger så avsides att få människor ännu har upplevt dem. Tre nätter övernattar man i tält i vildmarken och två nätter i stuga vid Cross River. Alla måltider ingår. Från 7 660 kr.

Den andra är en 3-dagars tur då man varje kväll återvänder till Cross River Cabins för att övernatta. Turen omfattar områdets bästa naturupplevelser och du får massor av nya kunskaper och intryck både i naturen och runt lägerelden. Inkl. övernattnig i stuga och alla måltider. Från 3 910 kr.

NY KANADA & ALASKA-KATALOG

Nu är MyPlanets nya Kanada & Alaska-katalog på gång. För första gången har vi tagit fram en katalog som enbart koncentrerar sig på Kanada – dock med en liten avstickare till Alaska eftersom det är perfekt att kombinera västra Kanada och Alaska.

Inte överraskande är det en katalog fylld av naturupplevelser. Katalogen visar att man kan uppleva naturen på en mängd skilda sätt – på

vandringsturer, genom att bo på en unik lodge eller på en ranch, på en kryssning, ombord på tåget Rocky Mountaineer och i bil eller husbil.

Kataloget är ett perfekt verktyg när du ska planera din resa till Kanada. Beställ den på tel. 08-442 9880 / 031-774 0075 eller på www.myplanet.se.

FOTO: TOURISM NEW ZEALAND

Reskvällar om Hawaii och Nya Zeeland

Fredrik och Nicolas från MyPlanet berättar om sina senaste upplevelser under resorna på Hawaii och Nya Zeeland.

Fredrik

Hawaii är en annorlunda upplevelse långt från det stora man trott utan små öar fulla med äventyr, natur, stränder och kultur. Även om den amerikanska kulturen speglar sin närvaro är ändå detta en destination där det finns mycket att upptäcka.

Aloha & Mahalo

Nicolas

Nya Zeeland för mig har hela världens naturupplevelser i ett land. Från vulkanlandskap, varma källor, gejsrar och kokande lera i norr till glaciärer, fjordar och turkosfärgade vattendrag i söder. Under vårens föredrag kommer jag att berätta om mina resor från norr till söder i detta underbara land.

Örebro 27/2 kl. 19.00, City Konferenscenter, Hörsal Rex, Klostergatan 23

Norrköping 28/2 kl. 19.00, Stadsbiblioteket, Biblioteksteatern, Södra Promenaden 105

Jönköping 6/3 kl. 19.00, Stadsbiblioteket, Fokus salen, Dag Hammarskjölds plats 1

Helsingborg 7/3 kl. 19.00, Jakob Hansens Hus, Norra Storgatan 2

Fri entré för medlemmar och 20 kr/person för icke medlemmar.

Vänligen föranmäl er till MyPlanet. Telefon 031-774 00 75 eller 08-442 98 80

Det går också bra att maila oss på sv@myplanet.com

Mycket välkomna!

Amerikanerna kommer

Illustrationer:
Duane Hanson:

© VG Bild-Kunst, Bonn, 2006.
Courtesy of the Institut für Kulturaustausch

Man med Walkman, 1989.

Cowboy, 1984/1995.

Man på en trädgårdstraktor, 1995.

VI PRESENTERAR

DUANE HANSON (1925-1996)

Duane Hanson var son till svenska emigranter som efter ankomsten till USA bosatte sig i Minnesota som bönder. Hanson var utbildad skulptör. Hans berömmelse på den internationella konstscenen beror framför allt på hans arbete med okonventionella material som polyester och glasfiber vilka ger hans skulpturer en närmast ohygglig grad av realism.

Hanson undervisade på olika konstakademier i USA och Europa. Hans konstnärliga uttryck är en förlängning av den amerikanska popkonstgenerationen vars mest kända representant är Andy Warhol.

Deras levande uttryck är slående när de sitter där på bänken i utställningssalen. Det är nästan omöjligt att se att det äldre äkta paret med den tomma blicken inte bara är ännu ett par utmatade museigäster som tar sig en välförtjänt vilopaus mitt bland alla intryck. Men faktiskt är de skulpturer i kroppsstorlek, stöpta i brons av den amerikanska skulptören Duane Hanson (1925-1996). Bättre än någon annan i sin generation förstod han att skildra verkningarna av efterkrigstidens konsumtionskultur och livsstil på den amerikanska medelklassen. Med lika delar ömhet, humor och kritisk skärpa.

Vardagens hjältar och livets förlorare

Duane Hanson konfronterar oss med de typiska fördomarna om amerikanerna – de är naiva, ytliga, storkonsumenter... Men han gör det med en mänsklighet som gör det omöjligt för oss

att ta avstånd från dem. Hans figurer liknar till förväxling människor som vi känner igen från vår vardag. Typer vi möter på kontoret, gymmet, stormarknaden eller var vi annars vistas. De är helt vanliga och på inget sätt iögonenfallande. De är bara där. Och ändå är det något särskilt med dem. En unik blandning av något melanholiskt och ofta ofrivilligt komiskt. Det kommer till uttryck i kombinationen av deras nedslagna blickar, slitna kläder och tunga kroppshållning, och får dem på en och samma gång att verka allmänt mänskliga och ärkeamerikanska.

The Land of Opportunity

Att stå ansikte mot ansikte med Duane Hansons skulpturer är att låta sig konfronteras med illusionen om USA och dess baksida. Han visar på ett bryskt sätt hur föreställningen om The Land of Opportunity ter sig i den verkliga världen.

Nu kommer de till Danmark i samlad trupp: kroppsbyggaren och direktören, pensionären, socialbidragstagaren och familjehunden – den amerikanske konstnären Duane Hansons extremt levande figurer. Möt dem när de slår sig ner i ARKENs Kunstakse under våren 2007

i utställningen DUANE HANSON – Skulpturer av den amerikanska drömmen.

TEXT: LOTTE S. LEDERBALLE PEDERSEN

Polis, 1992/1994.

Äldre dam i klappstol, 1976.

Pojke med basebollkeps, 1995.

Skulpturerna tecknar ett både samhällskritiskt, satiriskt och empatiskt generationsporträtt av amerikanernas historia från 1960-talet och fram till millennieskiftet: från de kontroversiella, politiska genombrottsverken som rymmer kritiska kommentarer på exempelvis Vietnam-kriget och villkoren för de socialt utstötta, de satiriska skildringarna av opulenta konsumenter till de medkännande framställningarna av pensionärer med ett drag av melankoli.

Föga uppenbara existenser

Duane Hanson fick sitt genombrott med en rad starkt kontroversiella verk som otvetydigt tog ställning till den politiska verkligheten i den tidens Amerika. Bland dessa finns verket Abort (1965) som framställer de fatala konsekvenserna av en illegal abort och fungerade som ett inlägg i samtidens

häftiga uppror mot den restriktiva abortlagstiftningen.

Senare antog Duane Hansons intresse för den sociala verkligheten en mer satirisk form. Med fokus på medelklassens småborgerliga, oftast oinfriade, drömmar och ambitioner gjorde han till exempel Man med walkman (1989): hans överviktiga kropp och slappa hållning står i skarp kontrast till de löften om fart, energi och lätthet, som hans sportiga kläder, Toyota-påsen och reklamkepsen med texten "Lite" annars rymmer. Mot slutet av sitt liv skapade Hanson en rad mer melankoliska skulpturer av karaktäristiska typer i alla åldrar, vilka primärt kretsar kring allmänna existensvillkor och människolivets faser. Möt dem alla på ARKENs utställning som presenterar hela spännvidden i Duane Hansons livsverk.

INFO

DUANE HANSON - Skulpturer av den amerikanska drömmen. 27 januari – 3 juni 2007
Utställningen visar 23 skulpturer av den amerikanska samtidskonstnären Duane Hanson. Utställningen är organiserad av Institut für Kulturaustausch i Tyskland.

ARKEN Museum for Moderne Kunst Skovvej 100, Ishøj (söder om Köpenhamn). www.arken.dk

Medlemsförmån

Upplev Duane Hansons skulpturer. Du får 25 % rabatt på entréavgiften till utställningen. Glöm inte att ta med medlemskortet. Entré: Vuxna DKK 37,50 (normalpris: DKK 50), barn 0-17 år gratis.

Medlemserbjudande

The Real America - det äkta, men ofta bortglömda USA

Kom och ta del av en kväll som håller fokus på upplevelser och aktiviteter från de fyra amerikanska staterna:

Wyoming, Montana, North Dakota och South Dakota.

Amerikanska representanter kommer att informera om de fyra staterna (på engelska).

Från USA kommer

Rita Green, Bellardo, Wyoming Business Council, Travel and Tourism.

Vicky Engelhaupt, South Dakota Department of Tourism.

Marlee Iverson, Travel Montana.

Fred Walker, North Dakota Division of Tourism.

Barbara Stafford, Rocky Mountains International.

Från Sverige kommer

Karin Gert Nielsen, Project Manager, Scandinavia for Rocky Mountains International.
Pamela Nordkvist, Sales & Marketing Manager, MyPlanet. Säljare från MyPlanet i Stockholm kommer även att närvara.

När: 5 mars kl 19.00

Var: AVIS Showroom,
Sveavägen 140, Stockholm

Praktiska upplysningar

Det kostar 50:- per person att närvara. Vi bjuder på kaffe, te, kaka och smörgås. Anmäl er redan i dag då platserna är begränsade!

Maila namn, adress, telefon och e-postadress till pan@myplanet.com eller ring 08-442 98 80/93.

TUR 2007

Besök MyPlanets personal på TUR-mässan, monter A03:52. 24-25 mars 2007. Spännande erbjudande kommer att finnas på plats. Mycket välkomna!

Working Holiday i Australien och Nya Zeeland

Välkommen till MyPlanets
Stockholmskontor 23 april kl 18.00.

Lyssna och bli inspirerad av arbetsmöjligheterna Down Under för dig som är mellan 18 och 30 år.

FOTO: TRAVEL MONTANA

Förebygg svullna fötter under resan

TEXT: ANNETTE GRUE

De flesta brukar känna obehag från svullna ben och fötter efter en lång flygres. Skorna känns två nummer för små, och i vissa fall kan det gå upp till ett par dagar innan svullnaden har lagt sig och skorna passar igen.

På långa flygresor är möjligheterna att röra på sig ofta väldigt begränsade. Det utgör en stor belastning för benen. När man sitter stilla under en längre tid, har blodet en tendens att stockas i underbenen så att venerna utvidgar sig. Benen blir trötta och tunga, och fötter och vristar svullnar. Eftersom blodet rör sig långsammare ökar risken för att det bildas en blodpropp i benet – en så kallad resetrombos.

Med Delilah & Samson stödstrumpor kan du förebygga svullna ben och fötter.

Stödstrumporna kommer från en av världens ledande producenter av kompressionsstrumpor – det schweiziska företaget Sigvaris. Delilah & Samson stödstrumpor ser ut som helt vanliga knästrumpor. Men till skillnad från vanliga strumpor är de stickade på ett sådant sätt att de i praktiken förstärker musklernas pumpfunktion medan man sitter ner. På så sätt ökar blodets genomströmning och de besvärande svullnaderna förebyggs.

Strumporna är gjorda av 75 % bomull och är mycket bekväma – även efter flera timmar. Delilah & Samson stödstrumpor finns i två färger, svart och sand, och i fem storlekar (1: 36-38; 2: 38-40; 3: 40-42; 4: 42-44; 5: 44-46).

MyPlanet säljer stödstrumporna för 250 kr.

Beställ stödstrumporna på dk@myplanet.com
Kom ihåg att ange medlemsnummer,
storlek och färg.

Kolla själv!

Självtest i samband med resa – för säkerhets skull!

Här kan du få svar på vilken nytta du kan ha av ett par stödstrumpor. Listan har tagits fram utifrån specialistläkares rekommendationer.

Svara på frågorna och lägg ihop antalet poäng.

Frågor:	Poäng:
Reslängd över 4 timmar	1
Är du över 40 år?	1
Är du över 60 år?	2
Är du överviktig?	1
Tar du kvinnliga könshormon – t.ex. p-piller?	1
Brukar dina ben ofta svullna under längre resor?	1
Har någon i din familj drabbats av blodpropp?	1
Har du synliga åderbräck?	2
Är du gravid?	2
Har du fött barn under de senaste 2 månaderna?	2
Lider du av någon svår sjukdom?	2
Har du varit gipsad eller blivit opererad under de senaste 2 månaderna?	2
Har du någonsin haft en blodpropp – eller har du en sjukdom som kan orsaka blodpropp?	3

Rekommendationer

1-2 poäng: Det skulle vara bekvämt för dig att resa med stödstrumpor. Vicka på fötterna under resan. Res dig regelbundet och rör dig så mycket som möjligt på det utrymme som du har till förfogande. Se till att dricka massor av vätska (vatten, läsk eller juice).

3-5 poäng: Du rekommenderas starkt att använda stödstrumpor. Vicka ofta på fötterna och ta varje tillfälle i akt att röra på dig. Drick rikligt med vatten, läsk eller juice. Undvik alkohol.

5 poäng eller mer: Du löper stor risk att få en blodpropp om du ska sitta ner i mer än 4 timmar. Prata med din läkare om hur du bäst förebygger risken för blodpropp. Stödstrumpor kan vara ett steg på vägen.

ISSN 1902-2786

Adressändringar m.m. skickas till:

MyPlanet Sweden, Norrbackagatan 47B,

Box 23103, 104 35 Stockholm

sv@myplanet.com / www.myplanet.se

Maoridrottningen

Under de första århundradena av maoriernas närvaro i Nya Zeeland fanns det inga kungliga regenter. Så när invandringen av européer inleddes, började maorierna bli oroliga för sin existens, och 1858 valde de att utse en gemensam kung för att främja sammanhållningen. **TEXT: INGA NIELSEN FOTO: POLFOTO**

Långsamt och majestätiskt glider den stora, vackert dekorerade kanoten (waka) ner längs floden. Den ros av 24 muskulösa maorikrigare. Alla har en krans av färska, gröna blad runt huvudet, som tecken på sorg. En baldakin av flätade vassmattor på kanotens mittparti täcker en blomstersmyckad kista. En flottilj på 12 mindre kanoter följer efter. Scenen för denna stämningsmättade och högtidliga syn är Waikato-floden. Kistan innehåller kvarlevorna av Dame Te Atairangi-Kaahu (75) vars död den 15 augusti 2006 satte punkt för hennes 40 år som maoriernas drottning.

Dame Te Ata är den hittills enda kvinnliga regenten och den som regerat längst. Alla hennes föregångare har som henne varit av Tainui-stammen, och traditionen fortsätter eftersom hennes äldsta son har övertagit hennes plats. Regentens befogenheter är uteslutande ceremoniella, men ämbetet åtnjuter stor respekt och har betytt mycket för maorikulturens överlevnad.

Kulturell ambassadör

Dame Te Ata hade en enorm "Mana" (prestige) och åtnjöt stor aktning och respekt bland alla stammar. Hon representerade sitt folk på bästa sätt och gjorde en stor insats för att stärka deras profil internationellt. På den nationella scenen har hon stått värdinna vid besök av både kungliga och politiska dignitärer som exempelvis drottning Elizabeth, Bill Clinton och Nelson Mandela.

En maoribegravning sträcker sig över flera dagar och involverar stora människomassor, särskilt när det handlar om en högt uppsatt person. Dame Te Atas begravning blev en händelse som man inte sett maken till i Nya Zeelands historia. Man uppskattar att upp emot 100 000 människor defilerade förbi kistan under ceremonins fem dagar.

Arvtagaren på plats

Seden är att den nya regenten ska utses före begravningen, så det arbetades hårt i kulisserna för att klara tidsgränsen. Uppdraget lyckades, och tidigt på morgonen på begravningsdagen presenterades den nya kungen Tuheita Paki (51) för folket, sittande på en vackert snidad tron, iförd kungamanteln prydd med kiwi-fjädrar. Därefter bars kistan ner till flodstranden där kanoten låg redo att föra den på floden fram till Taupiri-berget vars topp är en helig plats för Tainui-stammen, och där regenterna begravs.

Det går inte att bära en kista uppför det branta berget, så man band i stället rep i handtagen på kistan och drog den upp. Här fick Dame Te Ata sin sista vila bland sina fem föregångare. Nya Zeeland har förlorat en stor och värdig personlighet. En förebild för sitt folk.